

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 Ζαγορίσιους στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 371

ΜΑΪΟΣ

2009

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

Παρεπόμενα από τις γιορτές του Πάσχα στα χωριά μας!

Κατά την περίοδο των εορτών του Πάσχα η Ιερά Μητρόπολη Ιωαννίνων για να καλύψει την έλλειψη ιερέων σε αρκετά από τα χωριά μας, έθεσε σε εφαρμογή το μέτρο της τέλεσης διπλών ιερών ακολουθιών από ένα και μόνο ιερέα σε δύο διαφορετικές ενορίες, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σοβαρό πρόβλημα ως προς την τήρηση της απόλυτης τάξης του Τυπικού της Εκκλησίας μας, όπερ απάδει της ιερότητας των αγίων αυτών ημερών. Διότι δεν είναι δυνατόν ένας ιερέας να τρέχει ασθμαίνοντας να προλάβει την τέλεση δύο ακολουθιών, την ίδια ώρα σχεδόν, σε διαφορετικές ενορίες, που απέχουν η μία από την άλλη αρκετά χιλιόμετρα, ενίοτε νύχτα με άσχημες καιρικές συνθήκες τόσο συνηθισμένες την εποχή της Άνοιξης, που γιορτάζουμε το Πάσχα.

Και παρατηρείται το φαινόμενο ο ίδιος ιερέας να αναγιγνώσκει τα 24 Ευαγγέλια! Πέρα από την αντικανονική τήρηση του τυπικού της εκκλησίας μας, όπου τα πάντα γίνονται βεβιασμένα με περικοπές μερών των ιερών ακολουθιών -επιλεγμένα τροπάρια, μη ανάγνωση προφητειών και κανόνων- εκλείπει παντελώς η ιεροπρέπεια, στοιχείο απαραίτητο της τελετουργικής διαδικασίας και της λατρευτικής μας παράδοσης.

Οι μέρες της Μ. Εβδομάδας έχουν μια ξεχωριστή σημασία για τη χριστιανοσύνη και όντως όλοι οι πιστοί αισθάνονται την ανάγκη να παρακολουθήσουν τις κατανυκτικές ιερές ακολουθίες των Παθών του Κυρίου και της Ανάστασης. Σημειωτέον, πως καθ' όλη την περίοδο των εορτών του Πάσχα, τις ιερές ακολουθίες παρακολουθούν και πολλοί επισκέπτες, που έρχονται στα χωριά μας και διαμένουν εκεί όλη την Μ. Εβδομάδα.

Δεν είναι δυνατόν ένας ιερέας κουρασμένος από τα επιπρόσθετα αυτά καθήκοντά του να αποδώσει, όπως αρμόζει στο λειτούργημά του. Διότι οι ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας, όπως είναι γνωστό, έχουν μεγαλύτερη διάρκεια από άλλες ακολουθίες της Εκκλησίας μας, που

τελούνται κατά τη διάρκεια του ετήσιου εορταστικού κύκλου. Παρακολουθήσαμε όλοι μας στους ιερούς ναούς των πόλεων κατά την περίοδο της Μ. Εβδομάδας και ιδιαίτερα κατά την ακολουθία των Αγίων Παθών το Εσπέρας της Μ. Πέμπτης, τα 12 Ευαγγέλια να διαβάζονται εκ περιτροπής από δύο και τρεις ιερείς για να μη κουράζονται. Πώς λοιπόν ένας και μόνο ιερέας να δια-

βάσει 24 Ευαγγέλια το ίδιο βράδυ χωρίς να παρουσιάζονται προβλήματα και δυσκολίες τόσο στην ανάγνωση αλλά και στο ύψος ιερότητας της εορτής. Το αυτό συμβαίνει και με τις λοιπές ακολουθίες, που γίνονται κάτω από την πίεση του χρόνου και χωρίς τις ανάλογες συνθήκες κατά παράβαση του τυπικού της τελετουργικής.

Και παρατηρείται έτσι το φαινόμενο μέρα μεσημέρι να τελείται η σταύρωση και η περιφορά του Επιταφίου το απόγευμα με την επισήμανση να μη γίνεται ενίοτε η ακολουθία της

αποκαθήλωσης. Τα ίδια προβλήματα και στην τελετή της Ανάστασης. Στη μία ενορία ψάλλεται το πρώτο μέρος της ακολουθίας και στην άλλη ενορία ο ίδιος ιερέας τελεί δεύτερη αναστάσιμη ακολουθία καθώς και στο εσπερινό της Αγάπης σε ώρες ακατάλληλες.

Τρέχουν οι ιερείς και δεν φθάνουν και όλα γίνονται πλημμελώς ή και καθόλου. Αυτή η κατάσταση πρέπει να προβληματίσει τους υπεύθυνους για τα εκκλησιαστικά θέματα τόσο τη μητρόπολή μας όσο και γενικότερα τους τοπικούς άρχοντες στα χωριά μας και να προσπαθήσουν να βρουν μια καλύτερη λύση σε τρόπο ώστε να μπορούμε να κρατήσουμε τη θρησκευτική μας παράδοση σε ανώτερα επίπεδα και να νοιώσουμε καλύτερα την ιερότητα αυτών των ακολουθιών. Η υπαίθρος χώρα -τα χωριά μας- είναι τα κύτταρα, όπου άνθισε και διατηρήθηκε η εκκλησιαστική μας παράδοση και αξίζει μιας μεγαλύτερης προσοχής από την Πολιτεία και την Εκκλησία.

Σάββας Θεοδώρου

Κατανυκτική ακολουθία της Ανάστασης κατά τη 1οετία του '90 στο Μονοδένδρι με τον άξιο ιερουργό, αείμνηστο παπα-Δημήτρη.

Στη γιορτή της Μητέρας

Η γιορτή της Μητέρας, όπως είναι γνωστό, γιορτάζεται σε όλο τον κόσμο τη δεύτερη Κυριακή του Μαΐου. Δεν είναι ένα απλό γεγονός. Είναι το μεγάλο χρέος που έχουμε στην πηγή της ζωής. Είναι μια ελάχιστη θυσία στο βωμό της αγάπης. Η Μητέρα είναι το σύμβολο της απέραντης καλοσύνης. Ιδανικό της δημιουργίας. Είναιη παρηγοριά και το λιμάνι στον πόνο μας.

Η μορφή της λειτουργική και γαλήνια μας συντροφεύει σε κάθε βήμα της ζωής μας και μας παραστέκει άγρυπνος άγγελος από τον πρώτο ερχομό μας στον κόσμο. Είναι αυτή, που της καρδιάς της ο χτύπος θα χτυπάει ασταμάτητα για μας μεσ' τη δική μας καρδιά ως τη στερνή της ώρα.

Εκατομμύρια άνθρωποι γιορτάζουν μαζί μας αυτή τη μοναδική ημέρα στο χρόνο, που ενώνει όλα τα ανθρώπινα πλάσματα στην ίδια σκέψη και στους ίδιους στοχασμούς και νοιώθουν την ίδια συγκίνηση και αγάπη για την υπεράγια μορφή της Μητέρας.

Και όσοι αυτή την ημέρα έχουν την εξαιρετική ευτυχία να έχουν τις μητέρες τους θα εκδηλώσουν την αγάπη τους με λόγια ευγνωμοσύνης.

Και όσοι δεν έχουν την μητέρα

τους θα απαλύνουν τον πόνο τους φέρνοντας στη μνήμη τους την άγια μορφή τους.

Η καθιέρωση της γιορτής της μητέρας ως παγκόσμια οφείλεται στην Αμερικανίδα Άννα Τζάρβις, που έμεινε ορφανή από μικρή με τη μικρότερη τυφλή αδελφή της, σαν ελάχιστο φόρο τιμής και αναγνώρισης της προσφοράς της μητέρας.

Όταν πια η Άννα Τζάρβις ενηλικιώθηκε πρωτοστάτησε και με τη συμπαράσταση διάφορων γυναικείων οργανώσεων, επέτυχε να καθιερωθεί μια ημέρα του χρόνου αφιερωμένη στη μητέρα πρώτα στην Αμερική και ύστερα και σε άλλες χώρες του κόσμου για να πάρει αργότερα παγκόσμιο χαρακτήρα και να γιορτάζεται πάντα τη δεύτερη Κυριακή του Μαΐου (ημέρα του θανάτου της μητέρας της Άννας).

Και επ' ευκαιρία της σημερινής γιορτής θ' αναφέρουμε μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις μητέρων, που έμειναν αιώνια σύμβολα της μητρικής στοργής και αυτοθυσία για τα τέκνα τους. Συγκλόνισε την οικουμένη η περίπτωση της 28χρονης δασκάλας

Έμα Ακοπιάν, όταν μετά το μεγάλο σεισμό στο Ερεβάν της Σοβιετικής Αρμενίας το Δεκέμβριο του 1988, έμεινε εγκλωβισμένη κάτω από σωρούς ερειπίων με την κόρη της βρέφος 4 μηνών, καλώντας απελπισμένα σε βοήθεια μέχρι που κουράστηκε. Τότε έσφιξε στην αγκαλιά την κόρη της και άρχισε να τη θηλάζει. Το ίδιο έκανε και την άλλη μέρα. Όμως το γάλα στέρεψε και τότε η μόνα μ' ένα γυαλί έκοψε το δάχτυλό της και το 'δωσε στην κόρη της να το βυζάξει. Αυτό κράτησε τρεις μέρες ταϊζοντάς την με το αίμα της καρδιάς της για να την κρατήσει στη ζωή, ώσπου την Πέμπτη μέρα εντελώς εξαντλημένη με την κόρη της στην αγκαλιά την βρήκαν και την ξέβαψαν τα συνεργεία διάσωσης. Η αυτοθυσία της μητέρας σ' όλο της το μεγαλείο.

Άλλο ένα συνταρακτικό περιστατικό το Μάιο του 1970 όταν μια πολύ νέα μητέρα στον Πειραιά βαδίζοντας στο δρόμο με το μωρό της στην αγκαλιά έπεσε θύμα τροχαίου και την ύστατη στιγμή για να σώσει το μωρό της με μια αστραπιαία κίνηση και με όση

δύναμη της απέμεινε, πέταξε το μωρό έξω από το σημείο της σύγκρουσης. Το μωρό είχε γλιτώσει. Η μητέρα λίγο πιο πέρα ξεψυχούσε μέσα σε μια λίμνη αίματος.

Ένα ακόμα δείγμα μητρικής αυτοθυσίας, όπως το διηγείτο ο διάσημος Ρώσος ιατρός Σέργιος Βορονόφ, ειδικός χειρουργός των παθήσεων του θυρεοειδούς, όταν τον επισκέφτηκε στο ιατρείο του μία μητέρα με το ηλίθιο παιδί της ζητώντας του με αγωνία, πώς θα μπορούσε το παιδί της, που έπασχε από υπερτροφία βαρειάς μορφής του θυρεοειδούς αδένος, να γίνει καλά. Ο γιατρός της είπε πως αν κάποιος δώσει το θυρεοειδή του αδένα για μεταμόσχευση μπορεί να θεραπευθεί πλήρως. Τότε άσπραψαν τα μάτια της μάνας. Πάρε το δικό μου γιατρέ, κι' ας μείνω εγώ ηλίθια. Όμως ο γιατρός δεν το απετόλμησε.

Η μητέρα δίνει τη ζωή της για το παιδί της. Και είναι στερεότυπη η απάντηση κάθε μητέρας στην ερώτηση: Γιατί ζει στον κόσμο αυτό «Ζω για τα παιδιά μου».

«Μάνα που δίνεις τη ζωή και η ζωή σ' έχει θρόνο, είσαι του κόσμου η πνοή κι' ένα τραγούδι μες στο χρόνο».

Σάββας Θεοδώρου

Αλλά είναι πολύ άστατος στις βροχές και στο χαλάζι.

Όπως σε κάθε μήνα, έτσι και στον Μάη, στις πρώτες ημέρες συμπυκνώνονται όλες οι ιδιότητές του.

Η κακή του εικόνα είναι όταν από το χαλάζι ή την δυνατή βροχή καταστρέφονται τα σπαρτά και οι καλλιέργειες των κηπευτικών.

Ενώ η καλή του εικόνα, είναι η δύναμη της βλάστησης, της γονιμότητας, της αναπαραγωγής. Αυτή την δύναμη, θέλουν να μοιραστούν οι άνθρωποι με τη φύση και ξεχύνονται κατά κύματα από τις μεγάλες πόλεις για να γιορτάσουν την πρωτομαγιά στην εκοχή.

Τελειώνοντας να πούμε και λίγα ιστορικά για τον μήνα. Ο Μάιος πήρε τα' όνομά του από την λατινική λέξη Majis που ήταν αφιερωμένος στην μητέρα του Θεού Ερμή. Τον Μάιο ιδίως την πρωτομαγιά, πίστευαν οι παλαιοί ότι πιάνουν τα μάγια και αυτό το συνδίασαν ψευδοετυμολογικά με τις λέξεις «Μάης-μάγια-μαγεύω-μάγισσες».

Στην αρχαία Ελλάδα ονομάζετο Θαρρηλίων.

Δ.Μ.

«Ανέκαθεν χορεύαμαν...»

Το κείμενο της Ελένης Σκούρτης που διαβάστηκε από την κ. Νίκη Ζούκη και τον κ. Πολύβιο Καρρά στην εκδήλωση «Πατήματα γης και ουρανού»

μπέθερος, ο κουμπάρος, οι αδερφοί' τοί του, οι καλεσμένοι, ο κόσμος όλος.

Χορεύαμαν τις αποκρίες γύρω απ' τον αφανό ντυμένοι προσώπιδες: κι όπως το όριζε η μέρα, ή καλύτερα η νύχτα, τα τραγούδια μας, εκεί κατά το πρωί, γίνονταν πιο τολμηρά, με αρκετή ελευθεριότητα και σκωπτικό χαρακτήρα αλλά δεν ενοχλούσαν κανέναν.

Χορεύαμαν στα πανηγύρια μας. Τότε κι αν χορεύαμαν! Πώς και πώς τα περιμέναμ!

Στο πλακοστρωμένο μεσοχώρι το ζωμένο με πέτρινα πεζούλια ακάτω από αιωνόβια πλατάνια χωρίς ηλεκτρικό, παρά στο φως από το λουξ, γυναίκες με όμορφα μακριά φουστάνια, με δυνάτα χρώματα και περίτεχνα σχέδια, με καλοχτενισμένα μαλλιά, άντρες με ανοιχτόχρωμα κοστούμια, άσπρα πουκάμισα, κομπές γραβάτες, μαύρα παπούτσια, μικρά παιδιά με τα καλά τους ρούχα σε χορούς κυκλωτικούς, στους ήχους του κλαρίνου και του βιολιού, με το ρυθμό που κρατάει το ντέφι, λίκνιζαν τα κορμιά τους με χάρη, συντόνιζαν τα χορευτικά βήματα με τέχνη απαρ-

μιλλη, με δωρική μεγαλοπρέπεια, χωρίς υπερβολές – πάντα με μέτρο. Η χαρά ξεδιπλωνόταν αργά ακολουθώντας τους ρυθμούς της μουσικής, δυνάμωνε σαν σε κρεσέντο και απελευθερώνονταν κατά τα ξημερώματα. Χαίρονταν οι άνθρωποι γιατί αντάμωναν με τους δικούς τους, χαιρόνταν οι ξενιτεμένοι γιατί ήταν πίσω στην πατρίδα, χαιρόνταν οι νιο κι οι νιες και απολάμβαναν την ερωτική διάθεση που ήταν διάχυτη στην ατμόσφαιρα, χαιρόνταν οι μανάδες και καμάρωναν.

Κι εκεί κατά το ξημέρωμα, οργανοπαίχτες και πανηγυριώτες τραγουδούσαν τραγούδια της τάβλας κι έβγαζαν από μέσα τους όσο πόνο, όση πίκρα κι όσο καημό κι αν είχαν.

Αν σήμερα βρεθείς εκεί ψηλά στο Ζαγόρι, να 'ναι νύχτα καλοκαιριού, νύχτα αστροφώτιστη, να 'χει κι ολόγιομο φεγγάρι ακόμα καλύτερα – κι αν σταθείς κάπου, κοντά στο τρίτοξο της Μπάγιας ή στου Κόκκορη κι αφουγκραστείς, θ' ακούσεις σίγουρα να αχούν κλαρίνα, βιολιά και ντέφια. Το κλαρίνο του Φίλιππα Ρούντα θ' ακούσεις, το ντέφι του Ζιούλη, το βιολί του Γκανά. Θ'

Ελένη Σκούρτη

Ο Μάιος μας έφθασε εμπρός βήμα ταχύ να τον προϋπαντήσουμε παιδιά στην εσχόχ' ή μήπως στη βροχή!

Γιατί φέτος ο Μάιος μας ήρθε πολύ βροχερός, έτσι δείχνουν τα πρώτα καιρικά φαινόμενα. Ο κόσμος που γέμισε τα χωριά του Ζαγορίου δεν μπόρεσε να χαρεί και ν' απολαύσει την Πρωτομαγιά γιατί το κρύο και η βροχή τον έκλεισε στους ξενώνες και στα καφενεία.

Το πρωί της Πρωτομαγιάς, πολλά σπίτια είναι σφραγισμένα απ' έξω με σύρμα και δεν μπορούν ν' ανοίξουν να βγει ο κόσμος έξω. Το έθιμο είναι πολύ παλιό και όσο υπάρχουν ντόπιοι θα εξακολουθεί να υπάρχει.

Φέτος στο χωριό «Πάπιγκο» δέσανε την πόρτα του Χρήστου και βγήκε από τον μανδρότειχο, καθώς και του Κάκη. Το μυστικό όμως κρατεί καλά γιατί κανείς δεν μαρτυράει ποιος το έκανε.

Τα κορίτσια μαζεύουνε λουλούδια, τα κρεμάνε στις πόρτες και τραγουδούν τραγούδια της Άνοιξης.

Τον Μάιο κουλουκουρίζουν –ελαφρύ κούρεμα- τα γίδια και τα πρόβατα όσοι φυσικά έχουν, και

ΜΑΪΟΣ

είναι δυστυχώς πολύ λίγοι.

Πριν ή μετά του Αγίου Κων/νου επιστρέφουν από τα χειμαδιά οι βλάχοι σαν τα αποδημητικά πουλιά στις παλιές τους φωλιές να ξεκαλοκαιριάσουν τα πρόβατά τους.

Δυστυχώς τώρα, κάθε χρόνο και πιο λίγοι Σαρακατσάνοι υπάρχουν που κρατούν ζώα και ανεβαίνουν στο βουνό.

Σιγά-σιγά, ξεθωριάζουν οι μνήμες και το άκουσμα των κουδουνιών θα χαθεί από τις ρεματιές, καθώς και οι αντίλαλοι του βουνού.

Πρωινές χρυσοσταλίδες με τις αέρινες νεράιδες, θα μείνουν μόνες, να χαιρόνται τον χρόνο τους και το τραγούδι τους, γιατί κανείς δεν θα τους ενοχλεί. Πολλές παροιμίες μιλούν για τον Μάιο, όπως «ζήσε Μαύρε μου να φας τον Μάη τριφύλλι». Είναι για το άλογο που πέθαινε της πείνας και του υπόσχονταν πως το Μάη θα φάει καλά. Η παροιμία λέγεται και γι' αυτούς που δίνουν μεγάλες υποσχέσεις.

Άλλη παροιμία μας λέει για τις εργασίες που ξεκινάνε το πρωί και τελειωμό δεν έχουν γιατί οι

ώρες είναι πολλές, επειδή η μέρα μεγάλωσε πολύ. Αντίθετα είναι τυχερός ο μπιστικός – τσοπάνος- διότι τον Μάη έχει πολύ χορτάρι και άφθονα τρυφερά κλαδιά «Να 'μουν τον Μάη μπιστικός, τον Αύγουστο Δραγάτης».

Η παροιμία «Μαθημένο είναι το αρνί να κουρεύεται τον Μάη» αναφέρεται στο ποιμενικό έθιμο του κουρέματος.

Για του Αη-Γιάννη, στις 8 Μαΐου, και του Αη-Χριστοφόρου, 9 Μαΐου, αν ο καιρός είναι βροχερός, λένε το γνωμικό:

«Ο Αη Γιάννης το πήζει (το χαλάζι) και ο ΑηΧριστόφορος το ρίχνει», επειδή τον Μάη ρίχνει πολλές φορές χαλάζι και κάνει ζημιές στους γεωργούς.

Ο Μάιος είναι ο μήνας των λουλουδιών. Οι τριανταφυλλίες είναι γεμάτες αρωματικά λουλούδια απ' όπου βγαίνει το περίφημο ροδέλαιο. Οι κήποιοι, οι αυλές γεμίζουν ευωδιαστά λουλούδια πολύχρωμα, όπου και ο καλύτερος ζωγράφος δεν θα μπορούσε ν' αποθανάτιζε.

Ο Μάιος είναι γενικά ηπιότερος από τον Απρίλιο, είναι πιο ζεστός.

Είχα την ευκαιρία, να εκκλησιάζομαι στο Ζαγόρι και μάλιστα στο ωραίο Τσπεέλοβο με την εντυπωσιακή, αξιόλογη και θαυμαστή εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Για πρώτη φορά, όλη τη Μεγάλη Σαρακοστή, συμμετείχα, τόσο στους Χαιρετισμούς της Παναγίας, όσο και στη Μεγάλη Εβδομάδα, σ' όλες τις ακολουθίες, με κορύφωση τους Όρθρους Μεγάλης Παρασκευής και Μεγάλου Σαββάτου. Πολλοί οι εκκλησιαζόμενοι σ' όλες τις ακολουθίες και όλων των ηλικιών. Τσπεελοβίτες και μη, ντόπιοι και ξενιτεμένοι, απ' τα περίχωρα και επισκέπτες.

Τα πάντα κάνει η Εκκλ/κή Επιτροπή για ν' ανταποκριθεί στο υπεύθυνο, κοπιώδες και δύσκολο έργο της. Ένας νέος ιερέας, ο πατήρ Νικόλαος Καζήρας, τα δίνει όλα για την εκκλησία και το ποίμνιό του, μόνιμο και περιστασιακό. Πολύτιμοι συνεργάτες του οι: Βασίλειος Σουλτάνης, Βασίλειος Χριστάκος, Γεώργιος Δέμκας και Λεωνίδας Βούργος.

Η ψαλτική, θέλω να πιστεύω, καλή και εξαίσια και απ' τα δύο αναλόγια (λειτουργήσει και το αριστερό, που συντόνισε, με επιτυχία, ο εξάιρετος και εντυπωσιακός στην ψαλμωδία, Γιώργος Τσουμάνης - και «Χρόνια σου πολλά», για τη γιορτή σου, Γιώργο). Το δεξί αναλόγιο πλαισίωσε (και από αλλού). Είπαμε όλοι το «Δεύτε, λάβετε, Φως» ψάλαμε το «Χριστός Ανέστη», κάναμε, όλο, τον Όρθρο και κλείσαμε με τον Κατηχητι-

Γιορταστική Προσέγγιση

τιστος, όταν δε λειτουργεί το αριστερό αναλόγιο). Το αριστερό πλαισίωσαν ο Γιάννης Τσουμάνης, ο Σταύρος Νεοφώτιστος και άλλοι, που τα ονόματά τους, δε γνωρίζω. Τη Μεγάλη Παρασκευή και τα δύο αναλόγια πλαισίωσαν νέοι και νέες, Τσπεελοβίτες και επισκέπτες και έψαλαν μελωδικά εγκώμια. Πολύς ο κόσμος κατά την περιφορά του Επιταφίου, που είχε στολιστεί με μερaki από εθελοντές (και με προσφορές λουλουδιών από Τσπεελοβίτες και μη).

Επειδή ο καιρός το επέτρεψε, η περιφορά του Επιταφίου έφτασε μέχρι τον Άγιο Αθανάσιο και το εκεί Νεκροταφείο και επαήλθε στον Άγιο Νικόλαο.

Στην Ανάσταση δε βρέθηκε στο Τσπεέλοβο (να 'ναι καλά ο Γιώργος Τσουμάνης, που με διευκόλυνε, και τον ευχαριστώ), βρέθηκε, όμως, στο Βραδέτο, ένα καταπηλκτικό χωριό, σε μια φροντισμένη και ωραία εκκλησία, τα Εισόδια της Θεοτόκου. Τον συντονισμό είχε ο Κων/τίνος Καπρίτσιος. Στις οκτώ, η ώρα, έγινε Ανάσταση σε μια ατμόσφαιρα γιορταστική, ζεστή και οικογενειακή, θαέλεγα, με ανθρώπους που ήλθαν απ' τα Γιάννια (και από αλλού). Είπαμε όλοι το «Χριστός Ανέστη», κάναμε, όλο, τον Όρθρο και κλείσαμε με τον Κατηχητι-

κό Λόγο του Ιωάννη Χρυσοστόμου. Ανταλλάξαμε ευχές και κατευθυνθήκαμε στο καφενείο του Λάμπρου Αναγνωστόπουλου.

Εκεί τα γιορτάζει ο άνθρωπος, ο Λάμπρος Αναγνωστόπουλος, αμέσως, μετά την Ανάσταση, προσφέροντας γλυκό, ποτό και καλούς μεζέδες (αχ και μια ωραία αλευρόπιτα και να τη θέλεις, όλη, δική σου –πλεονεξία βέβαια). Κέρασαν και άλλοι, εορτάζοντες και μη. Εντυπωσιακή η φιλοξενία τους, καταπηλκτικοί άνθρωποι, σε αποδέχονται, σε κάνουν να μη νιώθεις ξένος. Μερικά ονόματα: Ο πατήρ Νικόλαος Καζήρας που τέλεσε την Ανάσταση και τον Όρθρο αυτής, έμεινε, για λίγο και έφυγε για το Τσπεέλοβο, για να κάνει, στην ώρα, την Ανάσταση, τον Όρθρο και τη Λειτουργία: ο Κων/τίνος Καπρίτσιος με τη σύζυγό του Λαμπρινή (σε ευχαριστώ, κύριε Κώστα, για τη δυνατότητα που μου έδωσες να βρεθώ και να κάνω, μαζί σας, Ανάσταση στο Βραδέτο), η Αγγελική και ο Χρήστος Μπισσαδής με τα δύο τους παιδιά, ο Παύλος Μυριούνης με τη σύζυγό του Αικατερινή, ο Ανδρέας Τσουμάνης με τη σύζυγό του Ελένη, η Αικατερινή Καπρίτσιου, με την εγγονή της Εμμανουέλα, ο Ακύλας Μήτσος με τη σύζυγό του Αντιγόνη, ο Κων/τίνος Εμμανουηλίδης με τη

ακούσεις φωνές χαρούμενες και γέλια άλλων ανθρώπων να χάνονται ψηλά προς τ' όστρα: θυμίαμα ζωής αλλοτινής. Κι αν είσαι τυχερός κατά τη ροδαυγή, όταν το πρώτο φως της ημέρας σκάει στα βράχια του Βίκου, μπορεί και να τους δεις: αυτούς τους ωραίους παλιούς ανθρώπους ν' ανεβαίνουν χορεύοντας τη σκάλα τ' ουρανού. Κι αν είσαι ξένος, ακούσματά σου είναι αλλιώτικα, κάνε μια στάση και πήγαινε σ' ένα το Σαρέα πώς πονάει με το κλαρίνο. Μα μάθεις από νέους τραγουδιστάδες για τον Κωνσταντή το Μικροκωνσταντάκη, την Αλεξάνδρα που στέκει μαραμένη, τη Βιργινία, την όμορφη Όλγα απ' το Καπέσοβο, τη Βασιλαρχόντισσα, το Φεζοδερβέναγα, για μια βρύση στο Πάπιγκο στο μαχαλά. Ν' ακούσεις τραγούδια παλιά που μόνο εκεί ακούγονται, ήχους και μελωδίες απίθανες ομορφιάς, να ιδείς ανθρώπους και νέους ανθρωπούς να χορεύουν με τέχνη, με χάρη, με ευχαρίστηση - πραγματική ευχαρίστηση. Μα προστατεύουμε απ' την όποια αλλοίωση τους χορούς και τα τραγούδια μας και παρά τις όποιες αλλαγές που έφερε –αναπόφευκτα– ο χρόνος, εμείς χορεύουμε ακόμα όπως ανέκαθεν χορεύαμαν...

Ελένη Σκούρτη

σύζυγό του, την κόρη τους και την πεθερά του, ο Γιάννης Περιστέρης με τη σύζυγό του Σταυρούλα, ο Κων/τίνος Τσουμάνης με τη σύζυγό του και, φυσικά, και ο καταστηματούχος Λάμπρος Αναγνωστόπουλος με τη σύζυγό του Νίκη και άλλοι –και άλλοι, που μου διαφεύγουν τα ονόματα και συγγνώμη, αν μπέρδεψα, κάποια από τα παραπάνω ονόματα, και τους ευχαριστώ, θερμά, όλους.

Του Αγίου Γεωργίου, βρέθηκε και πάλι, στο Τσπεέλοβο, στον Άγιο Νικόλαο και όχι στο ξεχωκλήσι του Αγίου Γεωργίου, λόγω του μη καλού καιρού: πολλοί αυτοί που γιόρταζαν «Χρόνια τους Πολλά» λοιπόν. Την Παρασκευή, της Ζωοδόχου Πηγής, λειτουργήθηκε το ξεκκλήσι της Κάτω Παναγίας και, μεγάλη η χάρη της, γέμισε. Και έκλεισε το γιορταστικό την Κυριακή του Θωμά, «Χρόνια Πολλά» και στους Θωμάδες. Στον Όρθρο και των τριών εορτών, Αγίου Γεωργίου, Ζωοδόχου Πηγής και Κυριακής του Θωμά ευχάριστη παρουσία στο Αναλόγιο η κυρία Γεωργία Παπάζογλου, που απέδωσε, ορθώς και εμμελώς, τροπάρια και ύμνους και, διακριτικά, αποχωρούσε, όταν αυτή εκτιμούσε.

Να 'στε καλά, όλοι! «Χριστός Ανέστη» και τού Χρόνου.

Ευχαριστώ για την ανοχή σας

Βαγγέλης Μπέλλος,
μη Ζαγορίσιος αλλά φίλος
και θαυμαστής αυτών

Αφησα το αυτοκίνητο στη δημοσιά του δρόμου και, μ' ότι αναγκαίο, τόλμησα την ανάβαση της Σκάλας του Βραδέτου το Μεγάλο Σάββατο, 18 του Απρίλη 2009, μια καλή ημέρα. Σ' ένα τέταρτο πέρασα τα δυο γεφυράκια και άρχισε η ανάβαση. Φτάνω σ' ένα εικόνισμα, κάποιος είχαν αποθέσει φρέσκα λουλούδια· συνέχισα ν' ανεβαίνω, συναντώ, στα δεξιά μου, μια σπηλιά, που σίγουρα κάποιος άλλος την εξερεύνησαν. Έκανα τις αναγκαίες στάσεις, για ξεκούραση, απολαμβάνω τη θέα, έπαιρνα δύναμη από τους προπορευόμενους και από αυτούς, που ακολουθούσαν και πάλι στην προσπάθεια της ανάβασης. Κάποια στιγμή άφηνα, πίσω μου, τη Σκάλα του Βραδέτου, που στη διαμόρφωσή της συνετέλεσε, λέγεται, και κάποιος Ευάγγελος Ευαγγέλου απ' το Βραδέτο, και συνέχισα την πορεία μου για το χωριό.

Φτάνω στο ξωκκλήσι του Αγίου Αθανασίου, ένα καντηλάκι τρεμοσβήνει και σε λίγο στο χωριό, στην άνετη πλατεία ξεκουράζομαι, πίνοντας καφέ στο Καφενείο - Ψηταριά του Λάμπρου Αναγνωστόπουλου και παίρνω, απ' αυτόν κάποια, χρήσιμα, πληροφοριακά στοιχεία για το Βραδέτο.

Συνεχίζω, ομαλά πια τώρα, την πορεία μου για την τοποθεσία Μπελόη, όπου σε αποζημιώνει, με το παραπάνω, η θέα που έχεις γύρω σου αλλά και σε βάθος στο χάσμα του Βίκου. Σε κοντινό πλάνο βλέπω τα Κάτω Πεδινά, το βουνό Νεμέρτζικα, σε μακρινό, και, πέρα, απ' τους Ασπραγγέλους, όσο βλέπει το μάτι, την Ολύτσια, που 'ναι απέναντι απ' το χωριό μου. Έτσι με μια ευχαρίστηση, με μια εσωτερική ανανέωση, πίσω και πάλι στο Βραδέτο.

Ξεκουράζομαι, για τα καλά, και πίνω νερό στη Βρύση του χωριού, που «Ανηγέρθη Δαπάναις Κοινότητος, εν έτει 1956, επί Προεδρίας Π. Κοτσιώρη». Γυρίζω, όλο το χωριό, φτάνω και στο ξωκκλήσι, τον Άγιο Νικόλαο και τα εκεί αλώνια· βλέπεις ωραία, δομημένα σπιτάρια και τα θαυμάζεις, βλέπεις και εγκαταλελειμμένα ή ερειπωμένα και σε πιάνει η θλίψη. Πίνω τον απογευματινό μου καφέ

Απριλιάτικες Διαδρομές (Πορείες)

Σκάλα Βραδέτου - Βραδέτο - Μπελόη

Η Σκάλα Βραδέτου.

στον ωραίο και νέο Ξενώνα «Το μπαλκόνι του Ζαγορίου» του Λάμπρου Τσουμάνη. Αξίζει να τον επισκεφθεί κανείς.

Στο ψηλότερο σημείο του χωριού και σε υψόμετρο 1350 μ., περίπου, βρίσκεται το νεκροταφείο του χωριού, στον Άγιο Γεώργιο, που σε οδηγεί αλοφτιαγμένο, ανηφορικό, λιθόστρωτο. Ο ναΐσκος λιτός –γυμνός θα έλεγα– αφού «φρόντισαν» κάποιος, παλαιότερα, και αφήρεσαν –έκλεψαν– τις εικόνες. Το εντυπωσιακό, εδώ στο νεκροταφείο, δύο, και μόνο, τα μνήματα (οι τάφοι)· το ευάερο και το υγιεινό του κλίματος, φαίνεται, συντελεί στη μακροζωία των κατοίκων. Το ένα από 3/11/1999 «Τιμολέων Απ. Βασδέκης ετών 89» και το δεύτερο

από 4/11/2008 «Δημήτριος Καπρίτσιος, ετών 91». Συμπτωματικά, σήμερα, οι οικείοι του και κάποιοι κοντινοί συγγενείς του, έκαναν τρισάγιο στη μνήμη του.

Πράγματι, το Βραδέτο, είναι ο Εξώστης του Ζαγορίου με απέραντο, ανοιχτό και θαυματοστό ορίζοντα. Και το βράδυ, όταν η ατμόσφαιρα είναι καθαρή, πάλι το Βραδέτο έχει τη χάρη του σε ενθουσιάζει και σε γεμίζει. Με την πρώτη ευκαιρία και πάλι θα το επισκεφθώ, αξίζει να το πράξει κανείς.

Τσεπέλοδο - Άγιος Γεώργιος Τσεπελόδου - Καπέσοδο

Την Παρασκευή, της Ζωοδόχου Πηγής, 24 του Απρίλη 2009, μαζί με το Στέφανο Τσαβαλιά, ξεκινήσαμε, απ' την πλατεία του

Τσεπελόδου, για να κάνουμε την πορεία, στην παλιά διαδρομή Τσεπελόδου-Καπεσόδου, μέσω του Αγίου Γεωργίου.

Δύσκολη διαδρομή μέχρι τον Άη Γιώργη· ανηφορική, αρκετά, και, λίγο, επικίνδυνη. Ανηφορίζαμε σιγά και προσεκτικά. Έχει και κάποια σήμανση ο δρόμος, ίσως απ' τους ορειβάτες. Όπου συναντούσαμε εμπόδια, ο Στέφανος γνώριζε «να κόβει» δρόμο και τα ξεπερνούσαμε. Σ' αρκετά σημεία, όμως, αναγκαστήκαμε να περάσουμε μέσα από θάμνους, κλαδιά και κέδρα. Σ' ένα ημίωρο φθάσαμε στο εικόνισμα του Αγίου Γεωργίου, πήραμε μια ανάσα και είχαμε, μπροστά μας, πανοραμική άποψη του Τσεπελόδου και της ευρύτερης περιοχής και την απολαμβάνουμε. Σ' ένα τέταρτο να 'μαστε στο ξωκκλήσι του Αγίου Γεωργίου με την (ομβρο)δεξαμενή γεμάτη νερό και στη διάθεση για χρήση, κατά τους θερινούς μήνες. Καλή ανάσα και εδώ.

Προχωρούμε και φθάνουμε σ' ένα μεγάλ πλάτωμα· εδώ ήταν, παλιά, μια μεγάλη καρυδιά, που 7-8 παιδιά χρειάζονταν για να καλύψουν, με το άνοιγμα των χεριών τους, την περίμετρο του κορμού της. Ομβροδεξαμενή και εδώ και αλατόπετρες σε παλιότερη χρήση. Χαλαρά, πέφτουμε στη δημοσιά του δρόμου προς Βραδέτο. Κατηφορίζουμε και μια στάση στο εικόνισμα, όπου, κάπου εδώ κοντά, πριν από κάποιες δεκαετίες, κεραυνοβολήθηκαν οι Καπεσοβίτισσες μαθήτριες Μαριγούλα Ράπτη και Ειρήνη Τόλογλου που επέστρεφαν στο χωριό τους, απ' το Γυμνάσιο Τσεπελόδου. Κρίμα, που χάθηκαν άδικα. Πέρασαμε στο ξωκκλήσι του Αγίου Δημητρίου, αρκετά μεγάλο και με εντοιχισμένη χάραξη «Δέσεις των δούλων του Θεού Γεωργ. Σαρηγιάννη και Φιλίππου Δούκα - Καπέσοβον 31/3/1934».

Τερματίσαμε τη διαδρομή μας, αυτή, στην Πλατεία του Καπεσόδου, όπου μας προσφέρθηκε γλυκό και καφές απ' τον Ξενώνα Τζούφη (την πίδα άλλη φορά) και ευχαριστούμε.

Για σας και να 'στε καλά και ευχαριστώ για την ανοχή σας.

Βαγγέλης Μπέλλος

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΒΙΤΣΑΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 150 ΧΡΟΝΙΑ

Τυχαία έπεσε στα χέρια μας ένας χειρόγραφος κατάλογος, με τους κατοίκους της Κάτω Βίτσας κατά το έτος 1852. Ο παρακάτω κατάλογος προέρχεται από χειρόγραφο φυλλάδιο του 1832 από το αρχείο κάποιας εκκλησίας της Βίτσας (ίσως της Κοιμήσεως της Θεοτόκου ενοριακής εκκλησίας Κάτω Βίτσας) ή από το αρχείο της τότε κοινότητας Κάτω Βίτσας. Στο πρώτο μέρος του φυλλαδίου αυτού αναγράφονται οι αποβιώσαντες από κάθε οικογένεια του Κάτω μαχαλά Βίτσας στις 14 Μαρτίου του 1852, ενώ στο δεύτερο μέρος του αναγράφονται οι ζωντανοί από την κάθε οικογένεια. Στο τέλος του βιβλίου υπάρχει ευρετήριο όλων των οικογενειών. Εκτός από τις παρακάτω οικογένειες έχουν προσθεθεί αργότερα και άλλες 23 με διαφορετικό γραφικό χαρακτήρα, οι οποίες αναγράφονται σε άλλο κατάλογο.

Από τον έλεγχο του καταλόγου διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

- Στον κατάλογο αναφέρονται τα ονόματα 62 οικογενειών με πρώτο το όνομα του αρχηγού. Σε πολλές από τις οικογένειες παρατηρείται ότι αρχηγός είναι γυναίκα.

- Οι κάτοικοι της Κάτω Βίτσας στις 14 Μαρτίου 1852 ήταν 347' σύμφωνα με τον κατάλογο, εκ των οποίων 156 άνδρες (ποσοστό 44,9%) και 191 γυναίκες (ποσοστό 55,1%).

- Μέσος όρος μελών ανά οικογένεια: 5,6

ΜΕΛΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
1	1	1
2	3	6
3	9	27
4	11	44
5	13	65
6	6	36
7	8	56
8	7	56
9	2	18
17	1	17
21	1	21
	62	347

- Από τις πολυπληθέστερες αναφέρονται οι οικογένειες των: Αναστασίου Μπαστέκη (21 μέλη), Χριστόδουλου Λέκκου (17), Γεωργίου Μπουραζάνη (9), Γεωργίου Τσούρη (9) και με τα λιγότερα μέλη: Χριστόδουλου Βαταβάλης (1 μέλος), Ρούσας Αρτώζη (2), Σωσάννης Θεμελή (2), Καλοπέτσαινας (2).

- Στην αρχή του καταλόγου αναφέρονται συνολικά 853 ονόματα κατοίκων που είχαν αποβιώσει, για την κάθε οικογένεια ξεχωριστά, με μέσο όρο 13,8 ονόματα ανά οικογένεια.

- Τα πιο κοινά αντρικά ονόματα του καταλόγου είναι τα: Ιωάννης (62 φορές στους αποβιώσαντες και 16 φορές στους ζώντες), Γεώργιος (52-19), Κωνσταντίνος (48-17), Δημήτριος (36-18), Χριστόδουλος (30-11). Στα γυναικεία ονόματα το πιο κοινό όνομα είναι το Βασιλική (39-20), ενώ στα υπόλοιπα έχουμε διαφοροποίηση. Στο

πρώτο μέρος του καταλόγου επικρατούν τα ονόματα Αγγελική (39-12), Ζωήτσα (38-3), Καλή (32-11), Ασίμω (26-9), ενώ στο δεύτερο μέρος επικρατούν τα ονόματα Στασινή (17-15), Αλεξάνδρα (8-1), Χρυσή (9-14), Ευγενία (2-13).

- Στα γυναικεία παρατηρούνται αρκετά σπάνια και παράξενα ονόματα όπως: Ελεφάντω, Ανθήτσα, Αφίνω, Ακρίβω, Πούλια, Σάνα, Ταρσίτσα, Αστέρνω, Διόχνω, Ζώνιω, Θεοδούλη, Μηλί-

ΣΤΑΘΗ Π. ΒΑΣΔΕΚΗ

τσα, Περιστέρω, Ρούσα, Ζαχάρω, Κονούλα, Κρουστάλω, Κυράτσα, Λαμπρίσιω, Νάστω, Ξάνθω, Πλούμπω, Σείδω, Στατή, ενώ στα αντρικά έχουμε λιγότερα σπάνια και παράξενα ονόματα όπως: Δημότσος, Ρούσης, Ρίζος, Πανάος, Στύλος.

- Από τα 61 επίθετα του καταλόγου σήμερα στη Βίτσα υπάρχουν μόνο 8, τα ακόλουθα: Αναγνωστάκης, Βαταβάλης, Βασδέκης (Μπαστέκης), Καρέτσος (Καρέτσος), Πίκος, Σάρρος, Τσακαλίδης (Τσακάλος), Μπολτζάτης.

Παρακάτω παραθέτουμε τον πλήρη κτάλογο με τις οικογένειες (σε παρένθεση το όνομα του αρχηγού):

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ των ευρισκομένων εις την χώραν του Κάτω Μαχαλά Βήτσης εν έτη 1852 Μαρτίου 14

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

1. Γ. Πίκου (Γεωργίου)
2. Δ. Ράμμανα (Δημητρίου Ράμμου)
3. Ρ. Αρτώζη (Ρούσα)
4. Ι. Αρτώζη (Ιωάννη)
5. Π. Τσικίδης (Παναγιώτης)
6. Γ. Μπουραζάνη (Γεωργίου)
7. Σ. Ράμμανα (Στασινή Ράμμου)
8. Στ. Καπρίτσια (Στασινή Καπρίτσου)
9. Ζώαινα (Καλής Ζώη)
10. Χρ. Λεκόπουλα (Χριστόδουλου Λέκκου)
11. Δ. Τσιτοκολίνα (Δημητρίου Τσιτοκολα)
12. Θ. Γούσια (Θεοδώρου)
13. Κ. Παρανάκα (Κωνσταντίνου)
14. Δ. Παρανάκα (Δημητρίου)
15. Αρ. Μπουραζάνη (Αριστοτέλους)
16. Ιω. Ράμμος (Ιωάννης)
17. Μ. Σάρρος (Μιχαήλ)
18. Σ. Θεμελίνας (Σωσάννης Θεμελή)
19. Δ. Μπαζάκας (Δημήτριος)
20. Κ. Τόκου (Κωνσταντίνου)
21. Γεωρ. Τσούρης (Γεώργιος)
22. Γιάνναινα Ντόκου
23. Γ. Μάλιος (Γεώργιος)
24. Καλ. Ζέρβαινας (Καλής Ζέρβα)
25. Ανδ. Αναγνωστάκης (Ανδρέου)
26. Κ. Παζούνης (Κωνσταντίνος)
27. Νικ. Λαζοφώταινας (Νικόλαου Λαζοφώτη)
28. Χριστ. Βαταβάλης (Χριστόδουλος)
29. Χρ. Τσορέλαινας (Χριστοδούλου Τσορέλη)
30. Ανα. Μπαστέκης (Αναστάσιος)
31. Ιωαν. Τσάιανας (Ιωάννου Τσώη)
32. Γ. Παρανάκα (Γεωργίου)
33. Αντ. Τρίψα (Αντωνίου)

34. Αν. Τρίψα (Αναστασίου)
35. Κ. Τζόη (Κωνσταντίνου)
36. Δ. Μπουραζάνη (Δημητρίου)
37. Γ. Πλούμπος (Γεωργίου)
38. Χρ. Βαταβάλη (Χρόνη)
39. Άνα Λούλου (Αναστασίου)
40. Μαν. Λούλου (Μαθαίου)
41. Χρ. Σείδος (Χριστόδουλος)
42. Ρού. Σείδος (Ρούσης)
43. Ανα. Καρέτσος (Αναστάσιος)
44. Στεφ. Καρέτσος (Στέφανος)
45. Γ. Παρτάλη (Γεωργίου)
46. Αστ. Ρίζου (Αστερνού)
47. Κ. Μπουρζού (Κωνσταντίνου)
48. Βασίλ. Αναγνωστάκης (Βασιλείου)
49. Δ. Παπαγιάνναινας (Δημητρίου Παπαγιάννη)
50. Χρ. Ζώνιος (Χριστόδουλος)
51. Κ. Πρωτοπαπά (Κωνσταντίνου)
52. Θεοδ. Λέκου (Θεοδώρου)
53. Γ. Πρωτοπαπά (Γεωργίου)
54. Χρ. Πρωτοπαπά (Χριστοδούλου)
55. Δ. Τσακάλος (Δημητρίου)
56. Καλοπέτσαινα
57. Στ. Λατίνος (Στέφανος)
58. Δ. Πέτσαινας (Δημητρίου Πέτσιου)
59. Ν. Παπαγιάννης (Νικόλαος)
60. Γιάννης Δραγάτης
61. Ι. Δαρδάνης (Ιωάννης)
62. Γ. Μπολτζάτης (Γεώργιος)

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ Κάτω Βίτσας που προστέθηκαν στον κατάλογο μετά το 1852

1. Κολοβή
2. Γιάννης Πίκος
3. Θεόδωρος Ράμμος
4. Μαρίνα Μ. Θεμελή
5. Αλέξιος Λέκκου
6. Τέληνα Λέκκου
7. Βαγρατσού
8. Ανδρέας Μπαστέκης
9. Δημητράκης Μπαστέκης
10. Μαθαίος και Κωνσταντίνος Λέκκου
11. Χρήστος Μανδρίτης
12. Γεώργιος Βαταβάλης
13. Μαθαίος Τζόης
14. Δημήτριος Χρόνης -Βαταβάλης
15. Θεμιστοκλής Χρόνης - Βαταβάλης
16. Ανδρέας Χρόνης - Βαταβάλης
17. Ιωάννης Χρόνης - Βαταβάλης
18. Νικόλαος Παρτάλης
19. Κωνσταντίνος Αναγνωστάκης
20. Αλέξιος Αναγνωστάκης
21. Αλέξηνα Μπετούνη
22. Καραβίδας
23. Πέτσας
24. Κυρ λάζου
25. Ζιάστο
26. Γεωρ. Κολοβής

1. Κατά τον Ι. Λαμπρίδη (Ζαγοριακά) το έτος 1868 η Κάτω Βίτσα είχε: Οικίες= 63, Κατοίκους = 340.

2. Κάποια από τα υπόλοιπα επίθετα διασώζονται από απογόνους σε άλλα μέρη της Ελλάδας και στο εξωτερικό.

ΕΝΤΟΝΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΤΕΔΚ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΗΠΕΙΡΟΥ»

Ξέχασαν 17 χωριά στο Ζαγόρι

Στα «δύο» χώρισε το Ζαγόρι η Τοπική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) με την πρόσφατη έκδοσή της, καθώς άφησε εκτός του βιβλίου ολόκληρη την περιοχή του Ανατολικού Ζαγορίου.

Η έκδοση, που μπορεί να χρησιμεύσει και ως τουριστικός οδηγός για ντόπιους και ξένους επισκέπτες, αφορά τις περιφέρειες της Ηπείρου και της Απουλίας της Ιταλίας, έγινε στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος Ιντερέγκ 3. Ωστόσο, από τους παραδοσιακούς οικισμούς της ευρύτερης περιοχής του Ζαγορίου παραλείπεται οιαδήποτε αναφορά στα χωριά του δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, τα οποία μαζί με τη Βωβούσα ανέρχονται σε 17. Κι όλα αυτά όταν στην ενότητα του Ζαγορίου γίνεται αναφορά στο σύνολο των παραδοσιακών οικισμών από τους συντάκτες του ίδιου του βιβλίου.

Το «φάουλ» της ΤΕΔΚ δεν πέρασε απαρατήρητο από τους φορείς της περιοχής, οι οποίοι εκφράζουν την έντονη διαμαρτυρία τους. Το λάθος είναι καταφανές, καθώς στον

Το ιστορικό γεφύρι της ΤΣΙΠΙΑΝΗΣ

πρόλογο της συγκεκριμένης ενότητας, γίνεται σαφής αναφορά στα 44 χωριά της ενιαίας

ας –και για τους συντάκτες– γεωγραφικής ενότητας. «Τα Ζαγοροχώρια αποτελούν μια ενιαία ιστορική, οικιστική και πολιτιστική ενότητα, βόρεια του λεκανοπεδίου των Ιωαννίνων, που απαρτίζεται από 44 παραδοσιακά χωριά, τα οποία εκτείνονται σε μια ορεινή περιοχή που αποτελεί μέρος του ορεινού συγκροτήματος της Βόρειας Πίνδου. Πρόκειται για τόπο σπάνιας φυσικής ομορφιάς, με ιδιαίτερο τοπικό πολιτισμό», επισημαίνεται στο βιβλίο.

Η παράλειψη αυτή καταγγέλλεται από τον πλέον επίσημο τοπικό φορέα του Ανατολικού Ζαγορίου, ενώ και πολίτες της περιοχής εκφράζουν την έκπληξή τους μετά τη διαπίστωση. Το δημοτικό συμβούλιο, στην τελευταία του συνεδρίαση, συζήτησε για το συγκεκριμένο θέμα και εξέ-

δωσε ανακοίνωση, εκφράζοντας την έκπληξή του και τη λύπη του για την παράλειψη της περιοχής από τη συγκεκριμένη έκδοση. «Διαπιστώσαμε ότι ενώ όλοι οι οικισμοί του δήμου Ανατολικού Ζαγορίου και κοινότητας Βωβούσας (17 συνολικά) είναι χαρακτηρισμένοι ως παραδοσιακοί, υπάγονται στη β' ζώνη του γνωστού Διατάγματος Ζαγορίου και ισχύουν ειδικοί όροι δόμησης, παρόλα αυτά στο συγκεκριμένο βιβλίο δεν αναφέρεται ούτε ένας οικισμός, ούτε ένα μνημείο από τα πάμπολλα της περιοχής», υπογραμμίζει η δημοτική στην ανακοίνωση - διαμαρτυρία της.

Κύριο αίτημα του δημοτικού συμβουλίου είναι να αποσυρθεί το συγκεκριμένο βιβλίο και να γίνει νέα έκδοση στην οποία θα περιλαμβάνονται και οι «ξεχασμένοι» οικισμοί του Ανατολικού Ζαγορίου. Χαρακτηρίζει «σημαντική» την παράλειψη της περιοχής από το βιβλίο, αλλά θεωρεί ότι δεν υπήρχε πρόθεση από τη διοίκηση της οικείας ΤΕΔΚ, σημειώνοντας ωστόσο ότι οφείλει να εκφράζει όλους τους δήμους και κοινότητες του νομού Ιωαννίνων. «Η παράλειψη αυτή απαξιώνει και προσβάλλει την περιοχή μας και τους κατοίκους της, που αισθάνονται πολίτες β' κατηγορίας. Δεν αποτυπώνεται η πραγματική κατάσταση των παραδοσιακών οικισμών της Ηπείρου και μάλιστα σε ένα βιβλίο που θα κυκλοφορεί σε πολλά αντίτυπα σε Ελλάδα και Ιταλία», τονίζει στην ανακοίνωση ο δήμαρχος της περιοχής **Βασίλης Σπύρου**. Να σημειωθεί, ότι η συγκεκριμένη απόφαση ελήφθη ομόφωνα από το δημοτικό συμβούλιο, αλλά μέχρι χθες το απόγευμα δεν υπήρξε καμία από τη διοίκηση της ΤΕΔΚ.

Σωτήρης Αργύρης
(Από την εφημερίδα «Ηπειρωτικός Αγών»)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Με αφορμή του παρακάτω μικρού ιστορικού επιμνημόσυτου του συμπατριώτη μας ιατρού **Κώστα Τζιμόπουλου** από τη «Χρονογραφία της Ηπείρου» του Π. Αραβαντινού, δική μας προσφορά στο φίλο και συμπατριώτη **Κώστα** δύο προικοσύμφωνα του χωριού του από το βιβλίο της καθηγήτριας **Μαίρης Κωστή «ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΑ»** που δημοσιεύονται στη συνέχεια.

«Το Ζαγόρι μας»

«... Οικήματα έχουσι μεγαλοπρεπή τα πλείστα των χωρίων και διαίταν οι κάτοικοι αυτών παραπλησίαν των εν ταις πόλεσι κατοικούντων, διαπρέποντες και επί φιλοξενία, υγιάν τε αρίστην κατά το πλείστον έχουσι και σώματα εύρωστα και ευειδή. Αι γυναίκες του Ζαγορίου, κατ'όσον ως αι τω νάλλων περιοχών ενασχολούνται εις την καλλιέργειαν των κτημάτων των, φορούσιν ενδύματα ουχί ευκαταφρόνητα και επιδιώκουσιν όσον ένεστι την συντήρησιν της ευειδείας των, οι δε κε της ξενιτέας επιστρέφοντας άνδρες χρώνται και φορούσιν ενδύματα μάλλον καλωπιστικά και τας οικίας των δια ποικίλων σκευών κοσμούσι. Συντόμως ειπείν το μέρος τούτο της Ηπείρου διά πολλούς λόγους διέπρεψε και διαπρέπει μεταξύ πάντων των άλλων Ηπειρωτικών μερών και ιδόως διά την ανάδειξιν πλείστων όσων ανδρών αξιολόγων και διασήμων επί τη παιδεία και τη συνέσει αυτών...».

Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, 1856
Επιμέλεια Κων. Τσιμόπουλου

2366 12 Ιουνίου 1884 Καταχώρησις Προικοσυμφώνων
Έν όνόματι της Αγίας και Άδαιρέτου Τριάδος

Ό ύποφαινόμενος Γεώργιος Χ. Παπουτση κάτοικος Λιασκοβοτίου έχων θυγάτερα όνομαζομένην Χριστοδοϋλν έλθοϋσαν εις νόμιμον ηλικίαν Γάμου άπεφάσι-
σα νά συζεύξω αυτήν μετά τοϋ Νικολάου Γ. Εϋσταθίου Δολιανίτου άμφοτέρους εις
πρώτον Γάμον. Όθεν πρώτον εύχομαι έκ καρδίας τήν παρὰ Θεοϋ Εϋλογίαν, έπο-
μένης άγάπην, όμόνοιαν, εύζωϊαν και εύτεκνίαν. άκολούθως τής δίδω προίκα εις
μετρητά λίρ. όθωμ. τετρακοσίας Άρ. 400 χρυσάς, έπομένης τὰ έξής φορέματα. Ένα
σάκον, ένα φουστανί σιαλομέταξον, μίαν φανέλαν, πέντε ιντιάνας άράδες, έν δη-
μοκατένιον τέσσαρα ύποκάμισα μεταξωτά ένδεκα ύποκάμισα βαμβακερά, πέντε γε-
λέκια μεταξωτά, τέσσαρα μάλλινα και ιντιανένια, έν παντελόνι γαζένιο, έν άπό
χασέν, τέσσαρα ινδιανένια, τέσσαρα έσώβρακα, πέντε φούστας διαφόρους, έκ των
όποιων αί τρείς μάλλινες. τρείς ποδιαίς μάλλινες, μία φανέλα φουστανί μάλλινον,
έξ πήχεις μεταξωτόν ύφασμα, δέκα ποδιές ινδιανένιες, έν μανδήλιον μάλλινον,
τρείς ποδιαίς καλαϊς, τρείς λαυμαργιαίς μεταξωταίς, ένα ζευγάρι μανίκια μεταξω-
τά, ένδεκα μανδήλια πολιτικά, δύο μανδήλια Βιέννης, έν κουτινή φουστανί τής μη-
τρός της, και έν ρούχον τής ίδίας, δεκατέσσαρας λαυμαργιαίς, δύο σαλταμάρες,
τέσσαρες φλωκάτες, έκ των όποιων ή μέν είναι τσαπαρένια άπό τας πρώτας, μία
μπριουζίκικη και δύο τής μητρός της και των όποιων ή μία είναι γαϊτανένια και ή
άλλη τσαπαρένια, τέσσαρα καλημεκεργία και τελευταίον τό συνηθισμένον κρεββα-
τοστρώσι, συνιστάμενον άπό τρία παπλώματα, τρία Προσκέφαλα μεγάλα, δύο μι-
κρά, έν στρώμα γεμάτον άπό μαλλί, και ένα σελτέν με τό συνδόνι. Προστιθενται
τέσσαρες ινδιάνες έξοάμεναι και έν φουστανί μεταξωτόν νυμφιάτικον. Ταϋτα πάν-
τα δίδω μ' όλην μου τήν εύχαρίστησιν, ίνα τὰ έχωσιν εις δόξα αυτών κτήματε
εύχόμενος δε ίνα ό Πανάγαθος Θεός Εϋλόγησι αυτούς χαρίζόμενος άγάπην, όμί-
νοιαν, ειρήνην και εύτεκνίαν. Εις ένδειξιν όθεν συνετάχθη τό παρόν Προικοσύμ-
φωνον, όπερ ύπογραφέν τακτικώς και μαρτυρηθέν παρὰ άξιολόγων μαρτύρων
έγένετο διπλοϋν, ίνα κρατᾷ άνά έν έκαστον των ένδιαφερομένων μερών.

Έν Λιασκοβοτίω τή 9 Φεβρουαρίου 1878 (όκτώ) (Υπογρ.)

Γεώργιος Χριστοδοϋλου Παπουτση βεβαιώνω τὰ άνωθεν
Νικολάος Γ. Εϋσταθιάδης συναινῶ εις τὰ άνωθεν
Ί. Κ. Φαίνογλους μαρτυρῶ Δ. Χριστ. Ύφαντόπουλος μαρτυρῶ
Πανταζής Έξάρχου μαρτυρῶ. Πανταζής Χριστοδ. μαρτυρῶ
Κωνστ. Μ. Χανδανής μαρτ. Ίωάννης Ίερεϋς μαρτυρῶ
Έλαβον έκ των άνω τετρακοσίων λιρῶν Άρ. 400, τριακοσίας Άρ. 300 /ύπογρ
Νικολάος Γ. Εϋσταθιάδης

Τό άνωτέρω έπαρουσίασε πρὸς καταχώρησιν ό κ. Μ. Παγκράτιος, και έπικι-
ρωθέν έλαβεν ό ίδιος ύπογράφαντος. Αθήμερόν.

Ό τοϋ άγίου Ίωαννίνων Έπίτροπος Σκελλάριος Ίερεϋς Νικολάος βεβαίωι τ
γνήσιον των ύπογραφῶν.

Βιβλίον 6ον Έτος 1870-1873
ΑΙΑΣΚΟΒΙΤΖΙ
(Λεπτοκαρνά)

Καταχώρησις Προικοσυμφώνων έγγράφου έκ Λιασκοβοτίου

Έν όνόματι της Αγίας Τριάδος

Άρ. 140 Οί ύποφαινόμενοι Δημήτριος Άθανασίου και Αικατερίνη Δημητρίου,
έπειδή μέλλομεν νά συνέλθωμεν πρὸς άλλήλους κατά τοϋς θείους και Ίερούς Νό-
μους τής Όρθοδόξου ήμών Έκκλησίας εις γάμον δεύτερον άμφοτέροι συνεφωνή-
σαμεν ως άκολούθως ό μέν δίδωσιν εις άρράβωνα τής μελλούσης συζύγου αυτού
τά άκόλουθα κομμάτια σπίτια της κρήτενα μαγειρείον και κρεββάτα, μισί αϋλή,
μαντζάτο και άνω κατώγειον, ένα άμπέλιον εις Νάκου, ένα κομμάτι χωράφι εις
ροψαλιους έπάνω εις καρνά, ένα κήπον τής μάκος, άν τό έναντίον και άποπάνω
έγώ ό Δημητριάκης, άν δέν θελήσι ή Αικατερίνη συζυγός μου νά συζήσι με τὰ προ-
γόνια της και δέν φυλάξω τήν παρθενίαν της, έχει νά πάρη 2000 δύο χιλ. γρ. και τὰ
δσα προικωά της διαλαμβάνουν κάτωθεν. Άν όμως οί κληρονόμοι δέν θά τήν δια-
τηρήσουν τὰ άνω διωρισμένα κτήματα, έως ότου ζή, θά τὰ έχη εις τήν έξουσίαν της
και μετά τόν θάνατόν της, άν οί κληρονόμοι θά τής κάμουν τὰ τακτικά της μνημό-
συνα, θά είναι των ίδιων κληρονόμων. Ίδου και τὰ προικωά της. Εις μετρητά Γρ.
δύο πεντακόσια Ν. 2.500. Φορέματα, ένα κητινί, ένα σαμαλαζάτι, ένα μαρνάκι
μαύρον, ένα ρούχον άραφον, μία σαλταμάραν, ένα πέλο, δύο φλωκάτες τσαπαρέ-
νιες, ή μία πρώτη και ή άλλη δεύτερη, έτι μία άλλη φλωκάτα με πρασίτια, τὰ όποια
φορέματα είναι φορεμένα έτι μία φλωκάτα βλάρι μία ζώστρα φορεμένη, ένα μαντή-
λι, πέντε και μισί όκάδ. χάλκωμα, δέκα γιδοπρόβάτα, και τό συνηθισμένον Κρεβ-
βατοστρώσι, μία καρσέλα, ένα στρώμα μάλλινο άδειο, ένα πάπλωμα, μία τσέργα,
ένα Κιλίμι, δύο βιλέντζις, ένα προσκέφαλο τό άνω Κρεβατοστρώσι είναι φορεμέ-
νον. Ταϋτα πάντα ως έχουσιν αλλήθως έπιβεβαιούντες έκάτερωθεν και εις ένδειξιν
έγένοντο δύο όμοια νά βαστᾷ ό καθείς άνά έν. τή 17βρίου 1867 Λιασκοβ.

Δημήτριος Άθανασίου βεβαιώνω

Αικατερίνα Δημητρίου ως άγράφματος βεβαιώνω τὰ άνωθεν διά χειρός τοϋ
Γράφαντος. Δημητρίου Ιερέως, όστις και μαρτυρεί.

Γεώργιος Χ. παπουτζίπουλος μαρτυρῶ.

Δημήτριος Άθανασίου βεβαιώνω

Αικατερίνα Δημητρίου ως άγράφματος βεβαιώνω τὰ άνωθεν διά χειρός τοϋ
Γράφαντος. Δημητρίου Ιερέως, όστις και μαρτυρεί.

Γεώργιος Χ. παπουτζίπουλος μαρτυρῶ.

Κωνστ. Σίτης μαρτυρῶ

Κωνστ. Χριστ. Τσιριόπουλος μαρτυρῶ

ό Γράψας Δημήτριος Ίερεϋς μαρτυρῶ

Άκόμη τοϋ Γράφου και τό ήμιν χαγιάτι άπό τής σικριτίνας διά νά άραδίσι εις
τό μαντζάτο και εις τό κατώγειον

Δημήτριος Άθανασίου βεβαιώνω

Όσα έλαβον άπό τὰ άνωθεν.

Ένα κατινέ, ένα μαρνόζε μαύρο, ένα σαμαλαντζάν, ένα Δημοκαρτόνι, μία σαλ-
ταμάρα, ένα ρουχονάραφον, ένα μανδήλι, μία ζώστρα βαμβακερέ, δύο φλωκάτες
πρώτη και δεύτερη, μία φλωκάτα με πρασίτια, μία φλωκάτα βλάρι και τό συνεθι-
σμένον κρεβατοστρώσι ως όπισθεν.

Κάποτε στη Λεφτοκαρνά...

Διαγράφονται τα μνημεία μας στο Ζαγόρι

Από το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου στον οποίο ανήκω κυκλοφόρησε πρόσφατα εικονογραφημένο κατατοπιστικό φυλλάδιο με τα χωριά που περιλαμβάνει. Στο πίσω μέρος φέρει και χάρτη του Κεντρικού Ζαγορίου και της ευρύτερης περιοχής. Με κατάπληξη και λύπη είδα να αναγράφονται τα μοναστήρια της ευρύτερης περιοχής και με την ανάλογη σήμανση.

Στο δικό μας δήμο αναγράφεται **μόνο** το μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής Μονοδενδρίου, ενώ λείπει παντελώς το πασίγνωστο και μέχρι πριν λίγα χρόνια σε λειτουργία μοναστήρι της **Ευαγγελίστριας Άνω Πεδινών**, καθώς και το εξαιρετικό και πρόσφατα ανακαινισμένο μοναστήρι του **Βισικού Καλουτά** και το σκαρφαλωμένο στο βράχο μοναστήρι της Σπηλιώτισσας Αρίστης στη μοναδική ομορφιά του Βοϊδομάτη.

Η παράλειψη είναι **σοβαρότατη**. Αλλοίμονο αν υποβαθμίζουμε και αλλοιώνουμε μόνοι μας τον τόπο μας, διαγράφοντας, από επίσημα φυλλάδια που ασφαλώς απευθύνονται και στους τουρίστες μας σαν προορισμοί, ιστορικά μνημεία και τόποι αγιασμένοι που αποτελούν χαρακτηριστικά και θησαυρούς του τόπου μας.

Με την ελπίδα ότι θα διορθωθεί το ταχύτερο η σοβαρότατη αυτή παράλειψη.

Ελένη Οικονομίδου-Δούβλη
Τοπική Σύμβουλος - Άνω Πεδινά

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

Κατάμεστη η αίθουσα **Κ**της **ΕΗΜ** την **Τετάρτη 29 Απριλίου**. **Κ**αι **πώς να μην ήταν!** **Δικαιολογημένο το ενδιαφέρον, αφού η βραδιά ήταν αφιερωμένη στο έργο μιας μεγάλης Ηπειρώτισσας της κ. Ερμηνείας Φωτιάδου**. Κι ήταν όλοι εκεί, οι Αρχές, οι πνευματικοί άνθρωποι, κάτοικοι αυτής της πόλης στην οποία έζησε μια ζωή, στο πλευρό του αείμνηστου νευρολόγου Αθανασίου Φωτιάδη και της κόρης της Ανδρονίκης, Διευθύντριας της Ψυχιατρικής του Γεν. Νοσοκομείου Ιωαννίνων. Κι όσοι έλειπαν έστειλαν το μήνυμά τους. Κι ανάμεσά τους τα παιδιά του «Κρυστάλλη», καταξιωμένα όλα στο χώρο τους. Κι ήταν πράγματι μια ιδιαίτερη βραδιά. Κοσμήτωρας της εκδήλωσης ο κ. **Θεμιστοκλής Γείτονας**, γυμναστής από τη «μαγιά» του «Κρυστάλλη». Στο πρώτο μέρος τη εκδήλωσης

Από την εκδήλωση της παρουσίασης του βιβλίου της Ερμηνείας Φωτιάδου «Για να θυμόμαστε»

παρουσιάστηκε το βιβλίο της συγγραφώς «Για να θυμόμαστε». Το βιβλίο, ένας καλαίσθητος ογκώδης τόμος, περιλαμβάνει δώδεκα από τα βιβλία της με την επιμέλεια του φιλόλογου Ιπποκράτη Αλέξη.

Έτσι παρουσιάστηκαν «Άγνωστοι Τόποι» από την Καθηγήτρια κ. **Νίκη Αγνάντη**, «Ταξίδια μου, αγάπες μου», από τον καθηγητή κ. **Δημήτρη Φωτιάδη**, «Άνθρωποι» από τον Καθηγητή κ. **Απόστολο Παπαϊωάννου**, «Η καρδιά των ανθρώπων των ψηλών βουνών» από τον Λέκτορα **Δημήτριο Ράπτη**.

Μετά τους χαιρετισμούς του κ. **Κολόκα**, της κας **Στεφοπούλου** και του Δημάρχου Συρράκου έγινε με σλάιτς η περιήγηση στους χώρους του Μουσείου «Ερμηνείας Φωτιάδου». Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν προσωπικότητες της λογοτεχνίας, της πολιτικής, της Ευποίας.

Αναφέρθηκαν στη ζωή και το έργο του **Ιωάννη Κωλέττη**, ο τ. Επιθεωρητής Δ/ Εκ/σης **Γεώργιος Δούθλης**, του **Σπυριδωνα Λάμπρου**, ο φιλόλογος **Ιπποκράτης Αλέξης**, του **Γεωργίου Ζαλοκώστα** η Επίκουρη καθηγήτρια **Αικατερίνη Ζαρίδη**, του **Δημητρίου Μπίτσιου**, ο καθηγητής **Βασίλης Κατσίκος**, του **Γεωργίου Μπανιά**, ο Εφέτης επί τιμή **Δημήτριος Ρίζος**, του **Σπυριδωνος Μπαλτατζή** η ίδια η κ. **Ερμηνεία Φωτιάδου**.

Η όλη εκδήλωση κύλησε με τους ήχους της φλογέρας και τις κατατοπιστικές διαφάνειες ευχαρίστα κι απολαυστικά.

Ήταν η μεγάλη μέρα μιας μεγάλης Κυρίας των γραμμάτων.

Τι να πρωτοπεί κανείς για τη γνωστή συγγραφέα και λαογράφο και την προσφορά της στα γράμματα και τον πολιτισμό.

Της ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Μεγάλο το συγγραφικό της έργο 42 πονήματα, λαογραφικά, ταξιδιωτικά, σενάρια, ποιήματα λυρικά και βουκολικά.

Η κ. Φωτιάδου δεν είναι μόνο συγγραφέας και λαογράφος. Είναι η πολυταξιδεμένη και κταξιωμένη Πρόεδρος της Ελλάδας, της Ηπείρου, της πόλης μας, στα πέρατα της γης.

Σπουδαιότητα το έργο του «Κρυστάλλη» του πρώτου Ηπειρωτικού λαογραφικού Ομίλου που δημιούργησε η ίδια και ταξίδεψε επί 40 χρόνια νέους και νέες σ' όλο τον κόσμο, παρουσιάζοντας την Ηπειρωτική παράδοση, τις φορεσιές, τους γνήσιους χορούς, τα ανόθευτα Ελληνικά έθιμα. Έργο ζωής ο «Κρυστάλλης» για την ίδια αλλά και για τα παιδιά της, όπως θέλει να τα λέει τους «Κρυστάλληδες» που σήμερα καμαρώνουν μαζί της.

Η Ερμηνεία Φωτιάδου είναι αυτή που έκανε την **πολυπολιτισμικότητα** βίωμα και πραγματικότητα πριν καν «εφευρεθεί» και χρησιμοποιηθεί σαν όρος.

Όλη αυτή η πολύπλευρη και μεγάλη προσφορά επισφραγίσθηκε με τη δωρεά του πατρικού της σπι-

τιού στην κοινότητα του Συρράκου. Έτσι μετέτρεψε το παλιό αρχοντικό του 1880 σε Μουσείο-κόσμημα του χωριού. Εκεί μπορεί να γνωρίσει κανείς μέσα από το πλουσιότατο και σπάνιο υλικό πώς κυλούσε η ζωή σ' ένα αρχοντοχώρι του περασμένου αιώνα, ζωντανή πηγή για κάθε μελετητή του τόπου.

Περίσσια η συγκίνηση, όταν στο τέλος η συγγραφέας έλαβε το λόγο για να ευχαριστήσει, τόσπο που το ποίημα του αγαπημένου Κρυστάλλη κατέληξε σε λυγμό! Κι ύστερα σαν μοναδική οικοδέσποινα χάρισε το βιβλίο της παραθέτοντας και πλούσια δεξίωση σ' όλους τους παρευρισκόμενους.

Αλήθεια, **πώς να ερμηνεύσει κανείς την Ερμηνεία**, που έδρε να κάνει τόσο καλά και τόσο στην ώρα τους όλα τα πρεπούμενα, με τον ιδιαίτερο εκείνο τρόπο που την χαρακτηρίζει!

Ζώντας την από κοντά χρόνια κι ακολουθώντας την στα ταξίδια της με τον «Κρυστάλλη» δεν μου μένει παρά να υποκλιθώ στο τεράστιο έργο της, στην απέραντη δύναμή της, στην ασάβληνη θέλησή της, στους στόχους και τα όνειρά της, στη γυναικία που δεν τη σταμάτησαν ποτέ δυσκολίες και εμπόδια στο δύσβατο στρατί της προσφοράς της.

Γιατί μόνο μαθήματα μπορείς να πάρεις απ' την κ. Ερμηνεία, του τι σημαίνει να πιστεύεις σ' αυτό που κάνεις, και να φτερώνεις της καρδιάς και του νου τα πετάγματα για να τα κάνεις πραγματικότητα. Τέτοια πετάγματα είναι για σταυραιοίτους σαν του Κρυστάλλη της.

Από καρδιάς μια η ευχή μου: Ο σταυραϊτός ν' αργήσει πολύ να διπλώσει τις φτερούγες του...

1978 με τις συνθέσεις του στα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας μας.

Στην κατάμεστη αίθουσα διακόσια σχεδόν άτομα παρακολούθησαν με κατάνυξη την εκδήλωση. Φεύγοντας γεύτηκαν, μαζί με το τσίπουρο, τα ψημένα πέτουρα της μεγάλης κανίστρας, ανακατεμένα με παπαδίτσες και άλλα καλούδια. Αξίζουν συγχαρητήρια στους διοργανωτές για την ιδιαίτερη βραδιά.

* * *

Μακάρι να μην αργήσει η ώρα που στα επίσημα εγκαίνια του Συνεδριακού Κέντρου των Άνω Πεδινών, με καλεσμένους όλους τους επίσημους της Πολιτείας κι όλους τους Ζαγορίσιους, να ακουστεί απ' το βήμα του «λόγος για το Ζαγόρι» με τη συνοδεία Ζαγορίσιων ακουσμάτων, σαν ελάχιστος φόρος τιμής στη μνήμη των ασίδιμων Ευεργετών του χωριού και της Ζαγορίσιας πολιτιστικής παράδοσης.

ΒΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (ΣΤΟ Α΄ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ)

1η ΜΕΡΑ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΗΓΟΥ-ΜΕΝΙΤΣΑ – ΕΝ ΠΛΩ. Συγκέντρωση των εκδρομέων το πρωί, επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, όπου θα πάρουμε το πλοίο για την Βενετία. Επιβίβαση στο πλοίο και τακτοποίηση στις καμπίνες.

Διασκεδάστε στους πολυτελείς χώρους και απολαύστε την κρουαζιέρα.

2η ΜΕΡΑ, ΒΕΝΕΤΙΑ - ΛΩΖΑΝΗ. Άφιξη το πρωί στο λιμάνι της Βενετίας. Σε μια σύντομη περιήγηση της μαγευτικής πόλης με τα 118 νησάκια, τα 160 κανάλια και τις 400 γέφυρες, πατρίδα του Καζανόβα και του Μάρκο Πόλο, θα δούμε την Πλατεία του Αγίου Μάρκου, την ομώνυμη βασιλική του, τον Πύργο του ρολογιού των Μαυριτανών, το Παλάτι των Δόγηδων, την γέφυρα των Στεναγμών και θα περπατήσουμε στα στενά δρομάκια της πλάι στα κανάλια. Συνεχίζουμε το οδοιπορικό μας για την πόλη της Λωζάνης, χτισμένη σε επτά λόφους. Άφιξη στο ξενοδοχείο και τακτοποίηση στα δωμάτια. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

6η ΜΕΡΑ, ΜΟΝΑΧΟ - ΙΝΣ-ΜΠΡΟΥΚ. Πρωινό. Ξενάγηση της πόλης, όπου θα επισκεφθούμε την ξακουστή εκκλησία Φραουνκίρχε, που οι δύο τρούλοι της είναι το έμβλημα της πόλης, τη φημισμένη πλατεία Μάριενπλάτς όπου μπορούμε να παρακολουθήσουμε την αλλαγή της ώρας στο Δημαρχείο, την Όπερα, κ.α. Μόναχο. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για Ίνσμπρουκ. Άφιξη στο ξενοδοχείο και τακτοποίηση στα δωμάτια. Περιήγηση και ξενάγηση στην πόλη-δημιούργημα των Αψβούργων, όπου θα δούμε μεταξύ των άλλων την Αψίδα του Θριάμβου, τη λεωφόρο Μαρία Τερεζιανστράσσε και την Μικρή Χρυσή Στέγη. Περιπλάνηση στα μεσαιωνικά δρομάκια με την μεσαιωνική πλατεία, το Χόφμπουργκ, την Χοφκίρχε κ.α. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

4η ΜΕΡΑ ΛΩΖΑΝΗ - ΒΕΡΝΗ - ΛΟΥΚΕΡΝΗ. Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την πρωτεύουσα της Ελβετίας, τη Βέρνη η οποία διατηρεί μια θαυμάσια ισορροπία των παραδόσεων του παρελθόντος και των σημερινών ρυθμών της ζωής. Εκεί θα δούμε το γοτθικό Καθεδρικό, τον πύργο με το ρολόι του 16ου αιώνα, την Πινακοθήκη με την μεγαλύτερη συλλογή έργων των Πωλ Κλη και το μεσαιωνικό κέντρο της πόλης. Συνεχίζουμε το οδοιπορικό μας για τη Λουκέρνη, τη πόλη που είναι κτισμένη στις όχθες της αστραφτερής Λίμνης των τεσσάρων Καντονιών, με τους παλιούς πύργους και τα τείχη με τις επάλξεις, με τα καμπαναριά και με τις πλαγιές τις γεμάτες εξοχικά σπίτια. Άφιξη στο ξενοδοχείο. Τακτοποίηση στα δωμάτια. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

5η ΜΕΡΑ ΛΟΥΚΕΡΝΗ - ΖΥΡΙΧΗ - ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ ΡΗΝΟΥ - ΜΟΝΑΧΟ. Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για τη Ζυρίχη, την πόλη που χτυπά η οικονομική καρδιά της Ελβετίας. Χτισμένη στα βόρεια της

ομώνυμης λίμνης, αποτελεί διεθνές σημείο συνάντησης και δίνει την εντύπωση μιας ήσυχης πόλης και όχι ενός από τα πιο σημαντικά τραπεζικά κέντρα της Ευρώπης. Φθάνοντας, θα δούμε την παλιά πόλη με τον Καθεδρικό Ναό, την Εκκλησία Φραουμύνστερ με τα υπέροχα βιτρώ του Σαγκάλ, το Πανεπιστήμιο, την Πινακοθήκη, την εκκλησία του Αγίου Πέτρου με την μεγαλύτερη πλάκα ορολογίου της Ευρώπης και θα περπατήσουμε στον κομψότερο και ακριβότερο δρόμο, την Μπάνχοφστράσσε. Στη συνέχεια θα φθάσουμε τους καταρράκτες του Ρήνου, τους πιο εντυπωσιακούς σε όγκο νερού καταρράκτες της Ευρώπης. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την ωραία πρωτεύουσα της Βαυαρίας, το Μόναχο. Άφιξη στο ξενοδοχείο και τακτοποίηση στα δωμάτια. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

7η ΜΕΡΑ, ΊΝΣΜΠΡΟΥΚ - ΑΓ-ΚΩΝΑ. Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την Ιταλία. Άφιξη στο λιμάνι της Ανκόνα. Απόπλους και απολαύστε τις ανέσεις του πολυτελούς πλοίου. Διανυκτέρευση εν πλώ.

8η ΜΕΡΑ, ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ - ΙΩ-ΑΝΝΙΝΑ. Άφιξη την επομένη στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την πόλη μας γεμάτοι εντυπώσεις και αναμνήσεις από την υπέροχη εκδρομή μας.

ΤΕΛΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Η εκδρομή θα γίνει το **πρώτο δεκάημερο του Ιουλίου**. Η τιμή της εκδρομής θα είναι **550,00€**. Για πληροφορίες:

α) ΧΑΝΤΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τηλ. 6932529335
β) ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

2/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ «ΡΙΖΑΡΕΙΟ» ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Μονοδένδρι 15/5/2009

«ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ»

Το Ριζάρειο Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου πιστό στο θεατρικό του ραντεβού ανεβάζει φέτος την παράσταση «**ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ**» του γνωστού σε όλους από την αρχαιότητα παραμυθά *Αισώπου*.

Για όγδοη χρονιά οι μαθητές του Σχολείου μας καταπιάνονται με ένα από τα καλύτερα θεατρικά έργα για παιδιά. Το θέμα του έργου είναι: Ο άνθρωπος που παραμένει ο ίδιος παρά την τεχνολογική εξέλιξη και την οικονομική πρόοδο και οι Μύθοι του θα μας θυμίζουν πως ο εγωισμός, η αλαζονεία, η ιδιοτέλεια, το ψέμα θα αντιπαλεύουν τη σεμνότητα, την αλληλεγγύη, την αγάπη, τη φιλία και τα ιδεώδη ιδανικά. Απολαυστικοί οι Μύθοι με πλοκή και δυνατότες συγκινήσεις κρατούν το ενδιαφέρον του θεατή αμείωτο μέχρι το τέλος.

Η σκηνοθεσία είναι του ηθοποιού Νίκου Σφαιρόπουλου, η διδασκαλία του έργου της Βαγγελιώς Γιαννάκη, η μουσική της Ιουλίας Πυλαρινού, τα κοστούμια επιμελήθηκε η Τασία Καμπέρη, ενώ τα σκηνικά κατασκεύασε ο Νίκος Σφαιρόπουλος.

Τη Δευτέρα 1η Ιουνίου 2009 στις 20:30 θα γίνει η **επίσημη πρεμιέρα** του έργου στο **Καμπέρειο Θέατρο Ιωαννίνων**.

Παράσταση θα δοθεί επίσης:

- Στο Υπαίθριο Θέατρο Μονοδενδρίου την Τετάρτη στις 10/6/2009, 20:00.

Σας περιμένουμε για να παρακολουθήσετε και να στηρίξετε την προσπάθειά μας

Χορηγός: Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου

Οι μαθητές και εκπαιδευτικοί του Ριζαρείου Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΑΠ. ΒΑΣΔΕΚΗΣ

ΘΙΑΣΟΣ
ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

«ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ»

ΚΑΜΠΕΡΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009 ΩΡΑ 20.30

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009 ΩΡΑ 20.00

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 51 - 10676 - ΑΘΗΝΑ ΔΦΜ 090015220 Δ.Ο.Υ. Δ'ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ 2006

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
ΚΕΦ.1	Ενοίκια Ακινήτων	4.813.666,31	
ΚΕΦ.2	Έσοδα από Καταθέσεις	5.744,82	
ΚΕΦ.3	Έσοδα από Μερίσματα Μετοχών	47.544,20	
ΚΕΦ.4	Έσοδα από Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Αθηνών	9.476,84	
ΚΕΦ.5	Έσοδα Διάφορα	4.100,54	
ΚΕΦ.6	Έσοδα από Πωλήσεις Βιβλίων	52.086,58	
ΚΕΦ.7	Έσοδα από Κληροδοτήματα στα Έξοδα Σχολής	0,00	
ΚΕΦ.8	Έσοδα από δραστηριότητες στο Ζαγόρι	154.697,35	
	8.α Πωλήσεις Χειροτεχνημάτων	119.263,01	
	8.β Πωλήσεις Βιβλίων σε Πνευμ.Κέντρο "Κ.Λαζαρίδη"	1.450,63	
	8.δ Πωλήσεις Βιβλίων σε Αρχοντικό Πανταζή	33.983,71	
ΚΕΦ.9	Έσοδα Διδασκηρίων Χαλανδρίου	24.879,48	
	9.β Διάφορα έσοδα-Δωρεές	1.713,73	
	9.γ Επιτομές Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου	9.165,75	
	9.δ Έσοδα από Κληρ/μα Στήνη	14.000,00	
ΚΕΦ.10	Έσοδα Μαθητών από Κληροδοτήματα	8.000,00	
	Έσοδα από Κληρ/μα Σ.Στεφανίτση	7.000,00	
	Εμπλουτισμός βιβλιοθήκης Κληρ/μα Γεωργιάδου	1.000,00	
ΚΕΦ.11	Λοιπά έσοδα		
ΚΕΦ.12	Αποθεματικά Κεφάλαια Σχολής		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		5.120.196,12	
Ζημίες χρήσεως (Έλλειμα) 2006		356.753,94	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		5.476.950,06	
ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
ΚΕΦ.1	Έξοδα Διοίκησης	936.683,48	
	1.α Δαπάνες Συμβουλίων	60.500,99	
	1.β Μισθοδοσία Υπαλλήλων Διοικήσεως	547.735,00	
	1.γ Λειτουργικές δαπάνες	174.374,04	
	1.δ Δαπάνες Ι.Ν.Αγ. Γεωργίου Αθηνών	154.073,45	
ΚΕΦ.2	Έξοδα Ακινήτων	1.336.845,52	
ΚΕΦ.3	Φόροι - Τέλη	521.187,76	
ΚΕΦ.4	Δαπάνες ΡΕΣ σε Ζαγόρι	1.204.486,10	
	4.1 Ριζάρειο Οικοτροφείο Μονοδενδρίου	275.600,00	
	4.2 Ριζάρειος Χειροτεχνική Σχολή Μονοδενδρίου	560.800,00	
	4.3 Λαμπριάδεις Βιοτ/νική Σχολή Άνω Πεδινών Ζαγορίου	120.000,00	
	4.4-5 Γυμνάσιο & Λύκειο Τραπεζοδίου Ζαγορίου	7.474,12	
	4.6 Κοινότητες Ζαγορίου	99.763,05	
	4.7 Πνευματικό Κέντρο "Κ.Λαζαρίδη"	19.626,34	
	4.8 Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου	1.972,01	
	4.9 Ι.Ναός Μονοδενδρίου	2.375,00	
	4.10 Αρχοντικό Πανταζή Μονοδένδρι-Μισθώματα -Επισκευές	8.876,78	
	4.11 Αρχοντικό Πανταζή Λειτουργία Εκθεσιακού Κέντρου	100.000,00	
	4.12 Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο Μονοδένδρι	7.998,80	
ΚΕΦ.5	Δαπάνες Σχολής	1.477.747,20	
	5.α Μισθοδοσία Καθηγητών	338.000,00	
	5.β Μισθοδοσία Προσωπικού	698.000,00	
	5.γ Έξοδα Μαθητών	87.786,78	
	5.δ Λειτουργικές Δαπάνες Σχολής	333.749,60	
	5.ε Δαπάνες Βιβλιοθήκης	3.700,00	
	5.στ Δαπάνες Υπέρ Αποφοίτων Σχολής	7.090,51	
	5.ζ Κέντρο Μελέτης & Έρευνας Ορθόδοξου Πολιτισμού	0,00	
	5.η Δαπάνες Ι.Ν.Αγ. Γεωργίου	9.420,31	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ		5.476.950,06	
Κέρδη χρήσεως (Πλεόνασμα) 2006		0,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		5.476.950,06	

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΛ.ΧΟΥΛΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΑΝ.ΓΕΜΤΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΠΙΔΑΚΗΣΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Π.ΜΩΡΑΪΤΗΣ**ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 51 - 10676 - ΑΘΗΝΑ ΔΦΜ 090015220 Δ.Ο.Υ. Δ'ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ 2007

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
ΚΕΦ.1	Ενοίκια Ακινήτων	5.404.565,17	
ΚΕΦ.2	Έσοδα από Καταθέσεις	10.456,89	
ΚΕΦ.3	Έσοδα από Μερίσματα Μετοχών	66.326,90	
ΚΕΦ.4	Έσοδα από Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Αθηνών	7.900,00	
ΚΕΦ.5	Έσοδα Διάφορα	155.160,81	
ΚΕΦ.6	Έσοδα από Πωλήσεις Βιβλίων	46.321,57	
ΚΕΦ.7	Έσοδα από Κληροδοτήματα στα Έξοδα Σχολής	0,00	
ΚΕΦ.8	Έσοδα από δραστηριότητες στο Ζαγόρι	159.234,19	
	8.α Πωλήσεις Χειροτεχνημάτων	117.163,01	
	8.β Πωλήσεις Βιβλίων σε Πνευμ.Κέντρο "Κ.Λαζαρίδη"	1.516,00	
	8.γ Πωλήσεις Βιβλίων σε Αρχοντικό Πανταζή	27.459,93	
	8.η Επιτομές για εκδόσεις βιβλίων θορύγανση εκθέσεων	13.095,25	
ΚΕΦ.9	Έσοδα Διδασκηρίων Χαλανδρίου	9.980,50	
	9.β Διάφορα έσοδα-Δωρεές	1.800,00	
	9.γ Επιτομές Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου	8.180,50	
ΚΕΦ.10	Έσοδα Μαθητών από Κληροδοτήματα	7.000,00	
	Έσοδα από Κληρ/μα Ε.Κομιζοπούλου	7.000,00	
ΚΕΦ.11	Λοιπά έσοδα		
ΚΕΦ.12	Αποθεματικά Κεφάλαια Σχολής		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		5.866.946,03	
Ζημίες χρήσεως (Έλλειμα) 2007		5.866.946,03	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		5.866.946,03	
ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
ΚΕΦ.1	Έξοδα Διοίκησης	941.615,40	
	1.α Δαπάνες Συμβουλίων	60.719,88	
	1.β Μισθοδοσία Υπαλλήλων Διοικήσεως	624.493,89	
	1.γ Λειτουργικές δαπάνες	195.365,81	
	1.δ Δαπάνες Ι.Ν.Αγ. Γεωργίου Αθηνών	61.035,84	
ΚΕΦ.2	Έξοδα Ακινήτων	1.025.874,38	
ΚΕΦ.3	Φόροι - Τέλη	244.113,93	
ΚΕΦ.4	Δαπάνες ΡΕΣ σε Ζαγόρι	1.357.071,60	
	4.1 Ριζάρειο Οικοτροφείο Μονοδενδρίου	290.500,00	
	4.2 Ριζάρειος Χειροτεχνική Σχολή Μονοδενδρίου	701.448,90	
	4.3 Λαμπριάδεις Βιοτ/νική Σχολή Άνω Πεδινών Ζαγορίου	33.500,00	
	4.4-5 Γυμνάσιο & Λύκειο Τραπεζοδίου Ζαγορίου	9.048,95	
	4.6 Κοινότητες Ζαγορίου	125.882,67	
	4.7 Πνευματικό Κέντρο "Κ.Λαζαρίδη"	25.000,00	
	4.8 Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου	2.651,98	
	4.9 Ι.Ναός Μονοδενδρίου	3.515,62	
	4.10 Αρχοντικό Πανταζή Μονοδένδρι-Μισθώματα -Επισκευές	10.523,48	
	4.11 Αρχοντικό Πανταζή Λειτουργία Εκθεσιακού Κέντρου	125.000,00	
	4.12 Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο Μονοδένδρι	10.000,00	
	4.13 Επισκευή κτιρίου ΡΧΣΜ σε Μονοδένδρι	20.000,00	
ΚΕΦ.5	Δαπάνες Σχολής	1.855.198,82	
	5.α Μισθοδοσία Καθηγητών	335.021,99	
	5.β Μισθοδοσία Προσωπικού	736.707,01	
	5.γ Έξοδα Μαθητών	119.171,04	
	5.δ Λειτουργικές Δαπάνες Σχολής	435.466,99	
	5.ε Δαπάνες Βιβλιοθήκης	109.114,37	
	5.στ Δαπάνες Υπέρ Αποφοίτων Σχολής	19.110,79	
	5.ζ Κέντρο Μελέτης & Έρευνας Ορθόδοξου Πολιτισμού	0,00	
	5.η Εκκλησιαστικό Ι.Ε.Κ.	64.524,65	
	5.θ Δαπάνες Ι.Ν.Αγ. Γεωργίου	5.831,88	
	5.ι Λειτουργία Ελληνομάθειας- Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας	30.250,12	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ		5.423.874,13	
Κέρδη χρήσεως (Πλεόνασμα) 2007		443.071,90	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		5.866.946,03	

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΛ.ΧΟΥΛΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΑΝ.ΓΕΜΤΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΠΙΔΑΚΗΣΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Π.ΜΩΡΑΪΤΗΣΗ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑ
ΔΙΟΝΥΣΙΑ Α. ΑΝΔΡΕΩΛΑ

Από αυτήν την ασπρόμαυρη φωτογραφία που μετράει περίπου πενήντα χρόνια ζωής από τη στιγμή που το κλικ της μηχανής αποθανάτισε τους νέους, χαρούμενους και ανέμελους αυτούς ανθρώπους να απολαμβάνουν τη δροσιά του ποταμού ένα δεκαπενταύγουστο στην ξακουστή χαράδρα, το ξανθό παιδάκι με το αθώο πρόσωπο (αριστερά) έφυγε πριν από λίγο καιρό ακολουθώντας τον χωρίς επιστροφή δρόμο προς τα ουράνια δώματα.

Την μάλλον σύντομη αλλά από κάθε άποψη γεμάτη ζωή του το παιδάκι αυτό που αντρώθηκε και έζησε στον τόπο που τον γέννησε κάτω από τους ίσκιους της Αστράκας τη βίωσε με το ίδιο αγνό χαμόγελο, την απέραντη καλοσύνη και την ανιδιοτελή αγάπη προς όλους και όλα.

Πρόκειται για τον Λάκη, τον άνθρωπο που χωρίς υπερβολή ήταν η ψυχή του Παπίγκου και που τόσο οδυνηρά μας άφησε.

Μεγαλωμένος από καλούς γονείς με ηθικές αρχές και εκπαιδευμένος από αξιόλογους δασκάλους έπλασε μία προσωπικότητα που έμοιαζε σε πολλά στα αρχαιοελληνικά πρότυπα του «καλού καγαθού» ανθρώπου.

Σαν ανθρώπινη ύπαρξη είχε ασφαλώς τις αδυναμίες του. Όμως αυτές δεν αφορούσαν παρά μόνον τον εαυτό του, δεν επηρέαζαν κανέναν δεν δημιουργούσαν πρόβλημα σε κανέναν. Ήταν δικές του και μόνο δικές του.

Όμως τα προτερήματά του ήταν τόσα και τέτοια που κανείς μα κανείς απ' όσους τον γνώρισαν

Μία φωτογραφία, μία ιστορία**«Δεν άνθισαν ματαίως...»**

Της Ελένης Σκούρτη

και τον έζησαν δεν θα αρνηθεί να τα απαριθμήσει.

Να απαριθμήσει τις αρετές του ανθρώπου αυτού που με προκλητικότητα ενίοτε και σαρκασμό αντιμετώπισε το θάνατο.

Τον χαρακτήριζε η ευγένεια, η καλοσύνη, η ειλικρίνεια, ο αυθορμητισμός, η τιμιότητα, η μεγαλοψυχία.

Αλλά κυρίως τον χαρακτήριζε το εξαιρετικά σπάνιο ανθρώπινο γνώρισμα για την εποχή μας της ανιδιοτελούς προσφοράς και αλληλεγγύης. Ο Λάκης δεν αρνήθηκε ποτέ σε κανέναν τίποτα, δεν συγκρούστηκε με κανέναν, δεν αδίκησε κανέναν. Έχτισε την πορεία του στη ζωή με βάση τον άνθρωπο, με βάση την έννοια της προσφοράς και της δεκτικότητας αναβιάζοντας έτσι τον εαυτό του στα ψηλότερα σημεία της κλίμακας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Ως εκ τούτου δεν θα ήταν υπερβολή να χαρακτηριστεί κι ένας αυθεντικός άνθρωπος. Είναι αλήθεια όμως πως και η μικρή κοινωνία του χωριού του του ανταπέδωσε τα αισθήματα. Όλοι τον αγαπούσαν, όλοι τον εκτιμούσαν, όλοι τον πόνησαν. Όλοι προσέτρεχαν σ' αυτόν στη ζωή, όλοι προσέτρεξαν και στο θάνατό του. Ο Λάκης ήταν από τους πρώτους νέους ανθρώπους του χωριού που κατάλαβε πως το μέλλον του τόπου του θα λέγεται κάποτε τουριστική αξιοποίηση και παρόλο που για κείνον ανοίγονταν άλλοι επαγγελματικοί δρόμοι πιο προσοδοφόροι εκείνος προτίμησε να δημιουργήσει και να δουλέψει στον τόπο του. Η μικρή επιχείρησή του αποτελούσε για χρόνια σημείο αναφοράς του Παπίγκου. Την πρώτη μέρα λειτουργίας της -στα μισά της δεκαετίας του '80-

όλο το χωριό έτρεξε «να βοηθήσει το Λάκη».

Κι εκείνος εργάστηκε σκληρά, κυριολεκτικά μέχρι το τέλος της ζωής του πάντα με εντιμότητα και σεβασμό τόσο στον άνθρωπο όσο

και στο περιβάλλον.

Σε μία εποχή, όπως η σημερινή, που την χαρακτηρίζει η αποξένωση, ο ατομικισμός, η σκληρότητα και η αλλοτρίωση παραδείγματα τέτοιας ανθρώπινης πορείας σαν εκείνης του Λάκη ας μην τα προσπερνάμε.

Όσοι είχαμε την τύχη να τον γνωρίσουμε, να γνωρίσουμε την ωραία και ευαίσθητη ψυχή του ας αναλογιστούμε κάθε φορά που τον θυμόμαστε πως το πέρασμά του από τη ζωή δεν ήταν ασήμαντο και πως το φωτεινό και άδολο χαμόγελό του «...δεν άνθισε ματαίως» στο μάταιο τούτο κόσμο.

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Θάνατοι

— Στις 8 Απριλίου 2009 συνοδεύσαμε στην τελευταία του κατοικία τον εξάδελφό μου **Γεώργιο Βακόλα**. Έναν υπέροχο άνθρωπο και έναν πολύ σπουδαίο καθηγητή. Ευγενική φυσιογνωμία, χαμηλών τόνων, πολύ δεμένος και αγαπημένος με την αδελφή του, που ευτύχησε να την δει με μία υπέροχη οικογένεια. Είδε τα ανήψια του να προκόβουν, να πετυχαίνουν τους στόχους τους επαγγελματικά και να δημιουργούν όμορφες οικογένειες.

Έφυγε ευχαριστημένος χωρίς να ταλαιπωρηθεί ούτε και να κουράσει κανέναν. Ο πόνος της αδελφής του μεγάλος. Ακόμη ηχεί το κλάμα της στ' αυτιά μου. Εύχομαι ο χρόνος να γιατρέψει το κενό που άφησε ο χαμός του.

Ας είναι όλοι οι δικοί του καλά να τον θυμούνται.

Καλό ταξίδι Γιώργο.

Γεώργιος Τζιομάκας

— Ο συμπαθέστατος 75χρονος **Χρήστος Στεργίου** ύστερα από μακροχρόνια πάλη με την επάρατο δεν τα κατάφερε να βγει νικήτης και έτσι ξεκουράστηκε για πάντα στον Άγιο Μηνά στις 2 Μάη του 2009. Συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γεννήσεις

— Ο **Κώστας Μίχας** και η **Μαρία Βεζύρη** χάρισαν στη Χριστίνα τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στην Αθήνα. Να ζήσει χαρούμενο και ευτυχισμένο το εγγονάκι του Θωμά και της Ναυσικάς Μίχα.

Αρραβώνες

— Ο **Αποστόλης Τριανταφύλλου** του Γιάννη και της Σοφίας, εγγονός της αείμνηστης χωριανής μας Χρυσανγής Δόνου, έδωσε αμοιβαία υπόσχεση γάμου με την Γραμμενιάτσια καθηγήτρια **Αγαθή** του αείμνηστου Κώστα **Νασούλη** και στη Βασιλική Παπακώστα. Θερμά Συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Νέοι επιστήμονες

— Ο πολιτικός μηχανικός **Τηλέμαχος Παπαζώης** του Γιώργου και της Κατερίνας που ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Πολυτεχνείο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου άνοιξε γραφείο στον Εύοσμο Θεσσαλονίκης. Θερμά συγχαρητήρια, καλή επαγγελματική σταδιοδρομία και με μια καλή κοπέλα...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΝΕΓΑΔΕΣ

Γεννήσεις

— Οι εκπαιδευτικοί **Λάμπρος Μπαδήμας** και **Χαρά Υφαντή** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο κοριτσάκι στα Γιάννενα αρχές Απριλίου του 2009.

Να ζήσει χαρούμενο και ευτυχισμένο το πρώτο εγγονάκι της Νεγαδιώτισσας γιαγιάς Ελένης Λάκκα.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΠΑΠΙΓΚΟ

Γεννήσεις

— Η **Χριστίνα Χαρίση** και ο **Βασίλης Βέκιος** χάρισαν στον Αποστόλη τους μια χαριτωμένη αδελφούλα στα Γιάννενα. Να ζήσει με υγεία και ευτυχία το τρίτο εγγονάκι του Γρηγόρη Χαρίση και της Παπικιώτισσας Μαριάνθης Αλ. Τσουμάνη και να καλοδεχτούνε και άλλα εγγονάκια.

Θάνατοι

— Ο **Θωμάς** του Λεωνίδα **Τσουμάνη** αναπαύτηκε για πάντα στη Γλυκή Παραμυθιάς το Σάββατο 4 Απριλίου 2009.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς όλους.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΛΑΪΣΤΑ

Θάνατοι

— Έφυγε από τη ζωή ο 58χρονος οικογενειάρχης **Γιώργος Ρίζος** και αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων Ιωαννίνων στις 5 Μάη 2009. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς του...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γεννήσεις

— Η **Αικατερίνη Γιαννακού** και ο **Χάρης Πάκος** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 14 Απριλίου 2009 στα Γιάννενα. Να ζήσει με υγεία και ευτυχία η πρώτη εγγονούλα του Κώστα και της Γιώτας και σύντομα να καλοδεχτούν και άλλα εγγονάκια.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Βαπτίσεις

— Το Σάββατο 25 Απριλίου 2009 έγινε η βάπτισμα του δευτέρου παιδιού του ζεύγους **Ανδρέα Καρθούνη** και **Ελένης Καλογήρου**.

Ο Ανδρέας είναι ο πρόεδρος και ο επίτροπος του τοπικού διαμερισματος Ασπραγγέλων.

Κουμπάρα η κ. Σταυρούλα Μπάρκα - Σίμου, που χάρισε το όνομα του παππού του **Γρηγόρη**.

Το μυστήριο τέλεσε ο πάτερ Σέργιος με όλους τους τύπους και τους κανόνες της Ορθόδοξης Χριστιανικής θρησκείας. Εντυπωσίασε!

Τους προσκεκλημένους δεξιώθηκαν στο κέντρο Βρύση Πασιά.

Να τους ζήσει ο νεοφώτιστος και καλός Χριστιανός.

M.K.

ΒΙΤΣΑ

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Καλλιρόη Χαντζαροπούλου** πλήρης ημερών.

Στο γιο της και φίλο μας Τάκη και σ' όλους τους συγγενείς της τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΒΩΒΟΥΣΑ

Θάνατοι

— Στις αρχές του Μάη πέθανε και κηδεύτηκε στη Βέροια όπου διέμενε ο Βοβοσιώτης γιατρός **Κώστας Χατζής** σε ηλικία 88 ετών.

Παθιασμένος αναγνώστης του περιοδικού μας συχνά μας έδινε τη χαρά να μας στέλνει τα νέα του χωριού του.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Βέροιας που τον σκέπασε.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

— Η καλοσυνάτη **Σταματία Μέμου** που είχε γεννηθεί στις 4 Μάρτη του 1925 στο Βρυσοχώρι αναπαύτηκε για πάντα εκεί, το Σάββατο 4 Απριλίου του 2009. Ανάλαφρο το χώμα που τη σκέπασε για πάντα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ

ΕΣΤΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης στην έκτακτη συνεδρίαση της Μεγάλης Τρίτης 14 Απριλίου 2009, αποφάσισε:

1. Να εκφράσει τα συλλυπητήριά του προς τους οικείους και συγγενείς.

2. Να παρακολουθήσει την εξόδιο ακολουθία.

3. Να εκφωνηθεί ύστατος χαιρετισμός.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

4. Να μνημονευθεί για την προσφορά του στην Ηπειρωτική Εστία Θεσσαλονίκης στο ετήσιο μνημόσυνο των Ηπειρωτών που τελεί η Ηπειρωτική Εστία στις αρχές Οκτωβρίου.

5. Να δημοσιευθεί στον Ηπειρωτικό Τύπο.

Οι Ηπειρώτες και οι Ηπειρώτισσες της Θεσσαλονίκης δέονται του Υψίστου την ψυχή του μεταστάντος να κατατάξει μεταξύ των Δικαίων και στους οικείους του να χαρίζει υγεία και μακροχρόνιο. Αιώνια του η μνήμη.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γεννήσεις

— Ο **Γιώργος Στ. Ιωαννίδης** και η **Όλγα Κανατούρη** έγιναν γονείς πρωτότοκο χαριτωμένου κοριτσιού στην Αθήνα. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία. Για τη γιαγιά Καίτη Ιωαννίδη είναι το τρίτο εγγονάκι της. Εύχομαι ολόψυχα να καλοδεχτεί και άλλα εγγονάκια.

— Ο **Χάρης Παπαπαύλος** και η **Εύη Αντωνοπούλου** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 29 Απριλίου 2009 στην Πάτρα. Να μεγαλώσει με υγεία το δεύτερο δισέγγονο του Χριστόδουλου Ζηοίδη και της Κούλας Τσαβαλιά και να καλοδεχτούνε και άλλα...

Γάμοι

— Η **Άννα Μαρία** του Σωτήρη **Βαγγελή** και της Αρετής Χασκή και ο εκλεκτός της **Αποστόλης Παπαγεωργίου** παντρεύτηκαν το Σάββατο στις 9 Μάη 2009 στις Λιγιάδες.

— Την ίδια μέρα παντρεύτηκαν στο Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων ο **Σταύρος** του Νίκου **Σιούλα** και της Φρειδερίκης Σουλτάνη και η γειτονοπούλα μου **Αλέκα Γκρέμου** του Θανάση και της Ευγενίας...

Εύχομαι ολόψυχα στα νέα ζευγάρια, να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

Βαπτίσεις

— Την Κυριακή του Θωμά στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου (Πλατεία Πάργης) το ζεύγος **Βασιλικής και Άγγελου Κοσμά** βάπτισαν το δεύτερο παιδί τους και το όνομα αυτού **Γεώργιος**.

Στους γονείς και στους παπούδες του Γιάννη και Σωτηρία Στούπη να τους ζήσει γερό και ευτυχισμένο.

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

— Στην αιώνα μνήμη του **Χρήστου Στεργίου** αντί στεφάνου καταθέτουν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Γεννήσεως της Θεοτόκου στον Άγ. Μηνά οι οικογένειες:

Ευάγγελου Στεργίου, Θεοχάρη Στεργίου, Σταύρου Στεργίου, Δημητρίου Στεργίου, Ιωάννη Στεργίου, Αλέξη Στεργίου, Αγγελικής Στεργίου, Παναγιώτη Κολακέ, Αθανασίου Κολακέ, Σπυρίδωνα Κολακέ, Μωύση Ελισάφ, Βασιλείου Κοντοκάλη, Μαρίας Κοντοκάλη, Βασιλείου Βρόσου, Ευάγγελου Οικονόμου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού «Γεννήσις τη Θεοτόκου» Αγίου ευχαριστεί θερμά όσους προσέφεραν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας μας.

— Γεώργιος Τζιομάκας εις μνήμη του εξαδέλφου του **Γεωργίου Βακόλα** 100Ε

— Οικογ. Ελευθερίου Βακόλα 300Ε

— Ουρανία Κύρκου 50Ε

— Φιλώ Ραγκούση 70Ε

— Μαρία Βακόλα-Νικολάου 50Ε

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Η Ι. Μ. Ασπραγγέλων διὰ του εκπροσώπου της ευχαριστεί θερμά για τη χρηματική προσφορά της οικογένειας Ζαμπακόλα Σωτηρίου, Βασιλή Φερεντίνου και Αρβανίτη Νίκου και Ευγενίας.

— Στη μνήμη της **Αναστασίας Αθανασίου** χρηματικά ποσά προσέφεραν στην εκκλησία του χωρι-

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ού μας οι:

— Τα παιδιά της Νικηφόρος και Αγνή και τα εγγόνια της, τα παιδιά της Χρήστος Βραστός και Άννα και τα εγγόνια της, οικ. Κων/νου Καρβούνη, Ιοκάστη Ζεκίνα, οικ. Νίκου και Ευγενίας Αρβανίτη, Μπαλάτσος Ιωάννης, Μπαλάτσου Κλεονίκη, Καλλιδή Αθηνά, Νάσσης Αθανάσιος, Χήρας Αθανάσιος, Λάππας Θεόδωρος, οικ. Καρβούνη Ευάγγελου, το προσωπικό της Ριζαρείου Σχολής Μονοδενδρίου.

— Στη μνήμη της **Αντιγόνης Κανούρα** χρηματικό ποσό προσέφερε στην εκκλησία του χωριού μας η οικογένεια Κούπη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά.

ΒΙΤΣΑ

— Εις μνήμην **Καλλιρόης Χατζαροπούλου** η οικογ. Λάμπρου Μπιτχαβά αντί στεφάνου κατέθεσε χρηματικό ποσό διὰ τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Βίτσας.

Η Εκκλησία. Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

Ζαγόρι 19-05-2009

Ιερά Μονή

Προφήτου Ηλίου Βίτσας

— Στο χρονικό διάστημα από Αύγουστο 2008 έως και Μάρτιο του 2009, ο Ελευθέριος Ρίζος κάτοικος Μονοδενδρίου, οικισθολώς προσέφερε ένα σπουδαίο κατά την άποψή μου έργο στην Ιερά Μονή Προφήτου Ηλίου Βίτσας.

Ψήφισμα

Εξ' αφορμής ενός..... «τραγικού συμβάντος»

Άνδρες, εξ Ασπραγγέλων ορμώμενοι, πληροφορηθέντες εκ δημοσιεύματος, το τραγικόν συμβάν, την πτώσιν εις θέσιν «Άβαλος», του Κυβερνείου Τύμφης του Φωκίωνος Ι. Καψάλη απεφάσισαν τα κάτωθι:

α) Άπαντες να θέσωσι την δεξιάν των χείρα εις το θυλάκειον και εξάγωσι όσον προγονικόν χρυσίον υπάρχει, ήτοι: χρυσάς λίρας οθωμανικάς και Αλβίνος, πεντόλιρα, τοικίνια, φιορίνια, σκούδα, ίνα δι αυτών αμοιφθί αλβανός λιθοξόος μεγίστης αξίας και επί γρανιτώδους βράχου λαξεύση περικαλείς μνημείον του τεθνεώτος να μαρτυρεί εις τους αιώνας την αξίαν του Φωκίωνος ως ορειβάτου, του οποίοι οι ισχνοί πόδες τον οδήγησαν εις τας κορυφάς όλων των ελληνικών ορέων, επί τούτου δε να εγχαραχθί επί πλακόσ η επίδοσίς του εις την φωτογραφικήν τέχνην ην εδίδαξεν και εις τους εικονολήπτας του σκηνοθέτου Αγγελούλου. Προσέτι να εγχαραχθί και το επίγραμμα, έμπροσθεν υπό του ίδιου, με την καταπληκτικήν ρίμαν «Φωκίων-Λύων».

β) Να καταπολεμηθί η βρωμερά διάδοσις, ότι δήθεν εθεάθη ο νεκρός Φωκίων ανά τας ρύμας και αγνίας των Ιωαννίνων να περιφέρεται, κατ' άλλους νεκραναστηθείς ως ο Λάζαρος, κατ' άλλους ως βρυκόλαξ.

γ) Το παρόν να δημοσιευθεί εις τον εγχώριον τύπον.

Έπονται δυσανάγνωστα υπογραφαί λόγω τρεμουσών χειρών εκ σφοδράς συγκινήσεως.

ΒΡΑΔΕΤΟ

— Η Φιλομήλα Δαλκαβούκη προσέφερε πενήντα (50) ευρώ στην εκκλησία Βραδέτου εις μνήμην του αδελφού της **Κωνσταντίνου**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

— Η οικογένεια Μενελάου Γκράτζιου προσέφερε το ποσό των 50 ευρώ αντί στεφάνου στη μνήμη του **Γεωργίου Σολωμού** για τις ανάγκες των εκκλησιών του Ελαφοτόπου.

— Η οικογένεια **Φιλοποίμενος Γκράτζιου** κατέθεσε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου για τις ανάγκες της, το ποσό των 400 ευρώ στη μνήμη του.

— Η κ. Μαίρη Γκράτζιου κατέθεσε στη μνήμη του **Γεωργίου Σολωμού** το ποσό των 50 ευρώ, για τις ανάγκες της Εκκλ. Επιτροπής Ελαφοτόπου.

— Η κ. Αλεξάνδρα Ντιναλέξη κατέθεσε χρηματικό ποσό στη μνήμη του συζύγου της **Μιχαήλ Ντιναλέξη**, για τις ανάγκες της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ελαφοτόπου.

Η Εκκλ. Επιτροπή

— Η Αγγελική Βερτοδούλου-Καψάλη και η Ιουλία Βερτοδούλου-Καψάλη προσέφεραν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες του Αγίου Γεωργίου Ελαφοτόπου στη μνήμη του θείου τους **Γεωργίου Σολωμού**.

— Ο Κώστας και η Καίτη Φωΐδη προσέφεραν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Αγίου Γεωργίου Ελαφοτόπου στην μνήμη **Γεωργίου Σολωμού**.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

— Η κ. Ευγενούλα Κοντοδήμου σύζ. Χαριλάου, στη μνήμη της αγαπημένης εξαδέλφης της **Αλίκης Κρασάδακη**, κατέθεσε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Νικολάου Καπεσόβου χρηματικό ποσό για τις ανάγκες των ιερών ναών.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

— Στη μνήμη του **Κων/νου Δαλκαβούκη** και αντί στεφάνου κατατέθηκαν χρηματικά ποσά στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου από την κ. Φιλομήλα Δαλκαβούκη, κ. Ανδρέα Σαρηγιάννη και κ. Χρήστο Ράπτη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

– Στη μνήμη **Κωνσταντίνου Β. Δαλκαβούκη**:

– Η αδελφή του Φιλομήλα Δαλκαβούκη προσέφερε:

– Για τον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου 50 ευρώ

– Για την Παναγία «Σελιού» Καπεσόβου 50 ευρώ

– Για τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Βραδέτου 50 ευρώ

– Για τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βραδέτου 50 ευρώ

– Η οικογένεια Γεωργίου Δαλκαβούκη για την Ιερά Μονή Ρογκοβού 50 ευρώ

– Για τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καπεσόβου 50 ευρώ

– Ο Δημήτριος Δαλκαβούκης για την Ιερά Μονή Ρογκοβού 20 ευρώ

– Για τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καπεσόβου 30 ευρώ

– Ο Αθανάσιος Γκουβάς και η Όλγα Δαλκαβούκη χρηματικό ποσό για την Ιερά Μονή Ρογκοβού.

Διάφορα χρηματικά ποσά επίσης κατέθεσαν: Η οικογένεια Ανδρέα Σαρηγιάννη στην Παναγία Σελιού Καπεσόβου, ο Ράπτης Δημήτριος στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καπεσόβου, ο Κων/τίωνος Καπρίτσιος στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Βραδέτου, ο Δημήτριος Ράπτης στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Καπεσόβου, ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου Γαβριήλ Παπαναστασίου, η οικογένεια Βασιλείου Ζαρκάδα και ο Χρήστος Ράπτης στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου.

Προσφορές για τις φορεσίες του συνδέσμου Ζαγορισίων

– Η Θέα Οικονομίδου 50Ε στη μνήμη του πατέρα της **Σπύρου Οικονομίδη**.

Ευχαριστούμε πολύ.

Για το Δ.Σ. του Συνδέσμου Ελένη Οικονομίδου-Δούβλη

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η Γεωργία Τσάντη 50 ευρώ.
– Η Νικολάου Ηλέκτρα 40 ευρώ στη μνήμη του πολυαγαπημένου της συζύγου **Παπαθανασίου Χρυσόστομου**.

– Η οικογένεια Μιχαήλ Κοντρά 20 ευρώ στη μνήμη της **Αντιγόνης Κοντρά**.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ ευχαριστεί θερμά.

Οι οικογένειες Ευρυμέδοντος Ρίζου, Παντελή Λάζου και Αναστασίου Λάζου διάφορα χρηματικά ποσά στην Ιερά Μονή «Ντουραχάνη».

Η οικογένεια Ηρακλή Θεοδώρου χρηματικό ποσό στο Σύλλογο «ΦΛΟΓΑ».

Ευχαριστήριο

Η οικογένειά του, τ' αδελφία του Φιλομήλα Δαλκαβούκη και Γεώργιος Δαλκαβούκης, ευχαριστούν θερμότατα όλους όσους τίμησαν τη μνήμη του πολυαγαπημένου μας Κωνσταντίνου Δαλκαβούκη και συμπαραστάθηκαν στο βαρύ μας πένθος.

ΣΚΑΜΝΕΛ

– Για την συμπλήρωση 3 ετών από τον θάνατο του **Κων/νου Θεοδόσιου** συζύγου της αγαπημένης μας εξαδέλφης Ευγενούλας Γενναδίου-Θεοδοσίου, προσφέρουμε στο περιοδικό σας το ποσό των πενήντα (50) ευρώ.

Δημήτριος Γεννάδιος & Ελένη Ζιώγα-Γενναδίου

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Αντί στεφάνου:

– Κατέθεσαν χρηματικό ποσό

εις μνήμη **Ελένης Φανίκα** στον Άγιο Δημήτριο Φραγκάδων: Οικογ. Μαριγώς Πετρέλη Φανίκα και τα εγγόνια της 50Ε, οικογ. Χρήστου και Ελένης Τάσιου 20Ε, οικογ. Νικολάου Τάσιου 10Ε, οικογ. Ιωάννη Καλύβα 50Ε, Αρετή Βιβάρη 20Ε

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

– Η Ντίνα Παρλοπούλου σύζυγος και ο Περικλής Παρλόπουλος γιος εις μνήμη του **Γεωργίου Παρλόπουλου** κατέθεσαν εις τον Άγιο Δημήτριο Φραγκάδων το ποσό των 500Ε.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

– Η οικογένεια Μαριγώς Φανίκα αντί στεφάνου εις μνήμη **Σπύρου Σταμούλη** 30 Ε στον Άγιο Δημήτριο Φραγκάδων.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

– Η Βιργινία Γιαννακού καταθέτει ποσό 50 Ε στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου Τσεπελόβου στην μνήμη της ξαδέρφης της **Αλίκης Κρασσάκη**.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Οικονόμου Έλλη
Γεωργιάδου - Βαζάκα Μαίρη
Γεωργιάδου Φωτεινή

ΕΥΡΩ 50

Τσάντης Σπύρος
Ζηκοπούλου Άρτεμις

ΕΥΡΩ 40

Μπάρκας Αλέξανδρος

ΕΥΡΩ 30

Βλαστός Κων/νος
Μιχαλοπούλου Βέλλη Κούλα
Παπαευαγγέλου Ιωάννης
Τζαφλίδης Στέφανος
Πασπαλιάρης Φάνης
Νούλης Κων/νος

ΕΥΡΩ 20

Μάνθος Αλέξανδρος
Μανώλας Ευτύχιος
Ράγγα Καλλιόπη
Τσίλης Αριστομένης
Θεοχάρους Απόστολος
Κωσταντής Απόστολος
Παρλοπούλου Ντίνα
Ζούκης Ιωάννης
Γκερλές Μιχάλης

Μήλιος Φαίδων
Φώτου Ντίνα
Φώτου Κατερίνα
Αδελφότητα Τριστένου
Καψάλης Γρηγόρης
Τσουμάνης Γεώργιος
Στάρρα Μαγδαληνή

ΕΥΡΩ 15

Κουλάνης Ανέστης
Ανδρώνης Ιπποκράτης
Τσολακίδη - Ανδρώνη Ισαβέλλα
Παγιάτη Βιλελμίνη
Μουδόπουλος Σταυρος
Αποστόλου Κλεοπάτρα
Αποστόλου Ανδρέας
Δήμου Σοφία
Καπελλίδης Μανώλης
Καπελλίδης Γιώργος
Βασδέκης Θεόδωρος
Σταμούλη Λούλα
Κάτσιος Κων/νος
Πασπαλιάρης Ιωάννης
Κοινότητα Πλατανιά (Τσερίτσιαννα)
Γκιώκα-Πεταλά Καλλιόπη
Αποστόλου Ηλέκτρα
Μανούση Ευριδίκη
Στεφοπούλου - Βλαχοπούλου
Ισμήνη

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ

Πρόεδρος

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ

Α' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ

Β' Αντιπρόεδρος

ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ

Γεν. Γραμματέα

ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ

Ταμία

ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ

Μέλος

ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ

Μέλος

Αριστίνδην μέλη:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 15 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Τυπογραφεία:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπερή)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44